

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
UNIVERSITY OF THE AEGEAN
DEPARTMENT OF INFORMATION AND COMMUNICATION SYSTEMS ENGINEERING

321-11102– Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Εργασία

Επιβλέπων Καθηγητής
Χαραλαμπίδης Ιωάννης
yannisx@aegean.gr

Ομάδα Ανάπτυξης

Κυριαζής Ιωάννης
icsd18107@aegean.gr
3212018107

Παπαδόπουλος Παναγιώτης
icsd18161@aegean.gr
3212018161

**Χάρτης με 50 σημεία
ενδιαφέροντος για τον
Δήμο Δυτικής Σάμου**

Σάμος, Ιούλιος 2022

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις μέρες μας ο τουρισμός που προέρχεται από Έλληνες και ξένους επισκέπτες είναι πολύ σημαντικός για το νησί της Σάμου και πιο συγκεκριμένα για τον Δήμο Δυτικής Σάμου. Κάθε επισκέπτης που έρχεται σε αυτόν τον τόπο, μαθαίνει άπειρα τόσο για την κουλτούρα του νησιού όσο και για τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις, την ένδοξη ιστορία και τις δραστηριότητες που μπορεί να κάνει κανείς. Ένας επίγειος παράδεισος που μέσα από την ιστορία του που χρονολογείται πάνω από 9 αιώνες περιγράφει όλες τις καλές και άσχημες μέρες που βίωσε αυτός ο τόπος. Έτσι για να μπορέσει κανείς να γνωρίσει όλες τις πτυχές του Δήμου Δυτικής Σάμου, θα πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη καθοδήγηση από τεχνολογικά μέσα. Η δημιουργία ενός χάρτη, που θα περιείχε όλες τις δραστηριότητες, τα ιστορικά μνημεία, την φυσική ομορφιά και τις σαγηνευτικές παραλίες του δήμου, ήταν επιτακτική. Ο Δήμος Δυτικής Σάμου, που εδράζεται στο Νέο Καρλόβασι, είναι δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Σάμου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και αποτελείται από τη Δημοτική Ενότητα Καρλοβάσου και τη Δημοτική Ενότητα Μαραθοκάμπου. Ο Δήμος Δυτικής Σάμου έχει έκταση 187,33 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Σύμφωνα με την Απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του Δήμου είναι 12.352. Ο Δήμος δημιουργήθηκε με τη διάσπαση του Δήμου Σάμου, όπως προβλέπει ο Ν. 4600 του άρθρου 154. Η νέα διοικητική διαιρεση έχει δώσει στον Δήμο Δυτικής Σάμου δεκαπέντε Κοινότητες.

Κατάλογος Περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	Γενική Περιγραφή της Εφαρμογής	σελ. 05
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	Μεθοδολογία	σελ. 07
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	Ανάλυση Πεδίου	σελ. 10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Εργαλεία	σελ. 13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	Αποτελέσματα Έρευνας	σελ. 15
----- 5.1	Παραλίες	σελ. 16
----- 5.2	Μουσεία	σελ. 20
----- 5.3	Δραστηριότητες στην Φύση!	σελ. 21
----- 5.4	Μνημεία, Αρχαιολογικοί Χώροι και Παλαιά Κτίρια	σελ. 24
----- 5.5	Εκπληκτική Θέα!	σελ. 31
----- 5.6	Πλατείες, Πάρκα και Χωριά	σελ. 32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	Εικόνες Χάρτη	σελ. 42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	Συμπεράσματα, Δυσκολίες και Βελτιώσεις στο μέλλον	σελ. 47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	Αναφορές	σελ. 49

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενική Περιγραφή της Εφαρμογής

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Σας παρουσιάζουμε έναν χάρτη ο οποίος θα λύσει ποικίλα προβλήματα στην περιοχή του Δήμου Δυτικής Σάμου σχετικά με την τουριστική κίνηση του δήμου. Με αυτόν τον τρόπο, θέλουμε κάθε Έλληνας και ξένος επισκέπτης του δήμου να μαθαίνει για όλα τα μέρη και τις ομορφιές αυτού του τόπου χωρίς να ψάχνεται σε έντυπα φυλλάδια και διάφορες ιστοσελίδες. Έτσι, εύκολα και γρήγορα, σε όποια περιοχή βρίσκονται, θα μπορέσουν να ψάξουν και να δουν ό,τι σημείο ενδιαφέροντος επιθυμούν μέσα από την ιστοσελίδα του δήμου.

Για την πρόσβαση του επισκέπτη στον χάρτη δεν χρειάζεται τίποτα περισσότερο παρά μία σύνδεση στο διαδίκτυο. Μετά από αυτό θα μπορέσει να κάνει τα εξής:

- ✓ Να αναζητήσει εντός του χάρτη ή και από το πλαϊνό μενού οποιοδήποτε σημείο ενδιαφέροντος επιθυμεί (ιστορικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, παραλίες, δραστηριότητες στην φύση κ.α.).
- ✓ Να δει την περιγραφή και τις φωτογραφίες ενός αξιοθέατου.
- ✓ Να πλοηγηθεί προς αυτό το σημείο που επέλεξε από όποια τοποθεσία κι αν βρίσκεται.

Ο χρήστης για να χρησιμοποιήσει τον χάρτη θα πρέπει να προσέξει τα εξής:

- ✓ Να έχει σύνδεση στο διαδίκτυο με Wi-Fi ή με δεδομένα κινητής τηλεφωνίας.
- ✓ Να εισέλθει στον διαδικτυακό ιστότοπο του Δήμου Δυτικής Σάμου.

Τα μέλη της ομάδας που ανέλαβαν αυτό το έργο είναι:

Κυριαζής Ιωάννης
icsd18107@aegean.gr
3212018107

Παπαδόπουλος Παναγιώτης
icsd18161@aegean.gr
3212018161

Η γραπτή αναφορά αποτελείται από συγκεκριμένα κεφάλαια:

- ✓ Μεθοδολογία: σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε κυρίως στα βήματα που ακολουθήσαμε για να καταλάβουμε καλύτερα το θέμα που έχουμε αναλάβει. Παρουσιάζουμε αναλυτικά τα βήματα που ακολουθήσαμε από την παραλαβή της εργασίας έως και την παράδοσή της.
- ✓ Ανάλυση Πεδίου: σε αυτό το κεφάλαιο θα περιγράψουμε παρόμοιες εφαρμογές που υπάρχουν οι οποίες μας βοήθησαν σε συγκεκριμένα πράγματα της εργασίας μας.
- ✓ Εργαλεία: θα αναλύσουμε περαιτέρω σε τι ακριβώς κομμάτια μας βοήθησαν τα εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε για κάθε λειτουργία.
- ✓ Αποτελέσματα Έρευνας: σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε όλα τα στοιχεία που αποκομίσαμε από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε.
- ✓ Εικόνες Χάρτη: σε αυτό το κεφάλαιο θα σας παρουσιάσουμε πραγματικές εικόνες από τον χάρτη που δημιουργήσαμε.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

- ✓ Συμπεράσματα και Επόμενα Βήματα: σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε στην υλοποίηση του χάρτη, πιθανούς περιορισμούς που αντιμετωπίσαμε ή που έχουμε θέσει αλλά και πως μπορεί να βελτιωθεί.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μεθοδολογία

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Τα βήματα που ακολουθήσαμε είναι αριθμημένα και κατά σειρά πραγματοποίησης:

1. Αρχίσαμε, κιόλας από την πρώτη μέρα παραλαβής εργασιών, να σκεφτόμαστε και να επεξεργαζόμαστε την υλοποίηση του χάρτη. Σε πρώτο χρόνο, βάλαμε προϋποθέσεις. Λάβαμε υπόψιν:
  - τον χρόνο ολοκλήρωσης του έργου,
  - το κόστος συντήρησης και διατήρησής του,
  - την συμβατότητά του με κάθε δυνατή ιστοσελίδα,
  - την ευκολία στην χρήση, την συντήρηση, την διατήρηση και την επέκτασή του,
  - την φιλοξενία εικόνων και εκτενών περιγραφών στην ελληνική και αγγλική γλώσσα για κάθε σημείο ενδιαφέροντος,
  - την απευθείας πλοήγηση του επισκέπτη από την τοποθεσία που βρίσκεται προς το αξιοθέατο που επέλεξε,
  - την άμεση ενημέρωση του επισκέπτη για του τρόπους επικοινωνίας, τα ωράρια και τις κριτικές άλλων χρηστών για ένα συγκεκριμένο σημείο ενδιαφέροντος,
  - την ομαδοποίηση και κατηγοριοποίηση των αξιοθεάτων με χρώματα και εικονίδια,
  - την χρήση μενού για την εύκολη αναζήτηση ενός σημείου ενδιαφέροντος ανάλογα με το είδος του και το όνομά του,
  - την χρήση όσο το δυνατόν λιγότερων πόρων για την ομαλή λειτουργία του (βάσεις δεδομένων, ανθρώπινο δυναμικό).
2. Σε δεύτερο χρόνο και αφού ολοκληρώσαμε την ανάλυσή μας και λάβαμε υπόψη τις τεχνικές και θεωρητικές προκλήσεις, αποφασίσαμε να υλοποιήσουμε το έργο με την βοήθεια του εργαλείου Google My Maps. Αυτό το εργαλείο συμφωνεί με όλες τις απαιτήσεις που έχουμε καθορίσει.
3. Στην συνέχεια και αφού έχουμε ολοκληρώσει το βήμα 2, ψάχαμε και διαβάσαμε τις οδηγίες χρήσης αυτού του εργαλείου.
4. Αφού ολοκληρώσαμε τα παραπάνω, δημιουργήσαμε το template χάρτη πάνω στο οποίο θα μπουν οι πινέζες κάθε σημείου ενδιαφέροντος.
5. Μετά, προσθέσαμε ορισμένα ενδεικτικά αξιοθέατα προκειμένου να έχουμε ένα δείγμα με το οποίο θα εξηγήσουμε στον developer της ιστοσελίδας του δήμου την ακριβή εμφάνιση του χάρτη.
6. Εφόσον έχουν τελειώσει όλα τα παραπάνω βήματα, στείλαμε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον developer της ιστοσελίδας του δήμου εξηγώντας του τα στοιχεία, τους στόχους και τον σκοπό του έργου καθώς και δίνοντάς του περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας. Στο email αυτό επισημάναμε αναλυτικά στιγμότυπα, αναφέραμε τις προϋποθέσεις και τις προκλήσεις για την υλοποίηση του έργου.
7. Έπειτα, απαριθμήσαμε όλα τα σημεία ενδιαφέροντος που θα εισάγουμε στον χάρτη και είδαμε ποια από αυτά χρειάζονται φωτογραφίες και ποια όχι. Τα σημειώσαμε στον χάρτη. Προσπαθήσαμε να βρούμε ήδη ενταγμένες στον χάρτη τοποθεσίες έτσι ώστε να περιέχουν στοιχειώδεις φωτογραφίες.
8. Όποια σημεία ενδιαφέροντος δεν περιείχαν φωτογραφίες, τα σημειώσαμε σε χαρτί και με την βοήθεια φωτογραφικής μηχανής και αυτοκινήτου, πήγαμε σε αυτά τα μέρη και τα φωτογραφήσαμε.
9. Κατά την διάρκεια του προηγούμενου σταδίου και όσες ώρες δεν ασχολούμασταν με την φωτογράφηση των αξιοθεάτων, αναζητούσαμε πληροφορίες στο διαδίκτυο

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

για κάθε σημείο ενδιαφέροντος. Με το που βρίσκαμε πληροφορίες, τις ενσωματώναμε απευθείας στον χάρτη.

10. Αφού ολοκληρώσαμε όλα τα ανωτέρω βήματα, ενσωματώσαμε και τις φωτογραφίες σε κάθε σημείο ενδιαφέροντος και κάναμε δοκιμές για το πως θα φαίνεται σε διάφορες συσκευές. Το αποτέλεσμα ήταν αυτό ακριβώς που περιμέναμε.
11. Τέλος, ενσωματώσαμε και ορισμένα κυβερνητικά κτίρια και κτίρια διαχείρισης κρίσεων (Αστυνομικό Τμήμα, Νοσοκομείο/ Κέντρο Υγείας, Δημαρχείο κ.α.) γιατί τα θεωρούμε σημαντικά για την ασφάλεια όλων των επισκεπτών.
12. Με την ολοκλήρωση όλων των παραπάνω βημάτων συγκεντρώσαμε όλα τα αρχεία της εργασίας μας, τα αξιολογήσαμε και τα οργανώσαμε για την παράδοσή τους στα πλαίσια του μαθήματος «Ψηφιακή Διακυβέρνηση».

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ανάλυση Πεδίου

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Στις μέρες μας η τεχνολογία παίζει σημαντικό ρόλο για την διευκόλυνση της ζωής μας. Πολλοί δήμοι σε όλοι την Ελλάδα χρησιμοποιούν ψηφιακούς χάρτες για να απεικονίσουν τα σημεία ενδιαφέροντος που βρίσκονται εντός της επικράτειάς τους.

- **Δήμος Τρικκαίων:** Ο δήμος αυτός είναι από τους πρωτοπόρους στην Ελλάδα όσον αφορά την ψηφιακή διακυβέρνηση και εξέλιξη. Ο χάρτης που χρησιμοποιεί είναι ένας λιτός και απλός βοηθώντας τον χρήστη να βρίσκει αυτό που θέλει γρήγορα και εύκολα. Διαθέτει λίστα (μενού) αξιοθεάτων έτσι ώστε ο κάθε επισκέπτης να έχει πλήρη εικόνα όλων των σημείων ενδιαφέροντος του δήμου.

ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΙ ΗΛ. ΠΛΗΡΟΜΕΣ

Αναλυτική λίστα σημείων ▾

► Αγαλματικό Ασκληπιού	► Ληθαίος ποταμός
► Ασκληπειό της αρχαίας Τρίκκης	► Λιμανάκι Ληθαίου
► Δημοτική Βιβλιοθήκη	► Λόφος του Προφήτη Ηλία
► Δημοτική Πινακοθήκη	► Μουσείο Δημήτρη και Λέγκυς Κατσικογιάννη
► Δημοτικό Φλαμουρινή Τρικάλων – Συλλογή	► Μουσείο Ιεράς Μητροπόλεως
► Δημοτικό Θέατρο Τρικάλων	► Μουσείο Τατταδάνη – Παλιές Φυλακές
► Δημοτικό Ιστορικό Αθλητικό Μουσείο	► Μύλος των Ξυτοκών
► Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο	► Παλιό Πόλη (Βαρούσι & παλιά Λανδρή)
► Δικαστικό Ηλέγαρο	► Πολυχώρος Μουσικής και Τέχνης πρώην αποθηκών ΕΑΣΤ
► Δωροθέα Σκολή	► Πολυχώρος Τέχνης και Πολιτισμού "Τίτανος Ματσόπουλου"
► Ζωολογικός Κήπος	► Ρολόι
► Κεντρική Γέφυρα Τρικάλων	► Τέμενος του Οισανή Σαχ
► Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού εταιρείας "Κλίδα"	► Τοιχογραφία στα "μανάβικα"
► Κτήμα Σ.Π.Υ.	► Φρούριο
► Κτήμα Σιδηροδρομικού Σταθμού	

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

- **Δήμος Λαρισαίων:** Ο δήμος αυτός διαθέτει χάρτες που δημιουργήθηκαν με την βοήθεια του εργαλείου που χρησιμοποιήσαμε κι εμείς. Όπως παρατηρούμε περιέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία κάθε σημείου ενδιαφέροντος προκειμένου ο επισκέπτης να μην δυσκολεύεται να τα αναζητά. Με τόση ευκολία στην υλοποίηση, ο δήμος Λαρισαίων καταφέρνει να έχει ένα πλήθος από χάρτες που περιέχουν κάθε δυνατή χρήσιμη πληροφορία.

Λάρισα Υποδομές Αυτός ο χάρτης δημιουργήθηκε μέσω του Google My Maps. Δημιουργήστε τον δικό σας.

Η πόλη ▾ Ο Δήμος ▾ Για τους Πολίτες ▾ Ενημέρωση ▾ e-Υπηρεσίες ▾

Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

- ΚΤΕΛ
- ΟΣΕ

Πολιτιστικά

- Πολιτιστικά

Υπηρεσίες

- Υπηρεσία
- Νοσοκομείο
- Εκπαίδευση

Χώροι Αναψυχής

- Πάρκο/Άλσος
- Πλατεία

Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών

- ΚΕΠ

Αθλητικές Εγκαταστάσεις

- Ποδόσφαιρο
- Μπάσκετ
- Κολύμβηση

Λάρισα Υποδομές

Αυτός ο χάρτης δημιουργήθηκε μέσω του Google My Maps. Δημιουργήστε τον δικό σας.

Περιφερειακός Σταθμός ΚΤ...

ΚΤΕΛ Τρικάλων & Καρδίτσας

Υπηρεσίες

- Δημαρχείο Λάρισας
- Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Αποκεντρωμένη Περιφέρεια...
- IKA

... 8 ακόμα

Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολ...

- ΚΕΠ (Ι. Δραγούμη - Σ. Σούτσο...
- ΚΕΠ (Αεροδρομίου)
- ΚΕΠ (Βέλη)
- ΚΕΠ (Άγιας Τριάδος και Αγχ...
- Τυπικά Αποκεντρωμένης Εξ...

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εργαλεία

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

- Για την πραγματοποίηση του χάρτη χρησιμοποιήσαμε το εργαλείο Google My Maps. Αυτό έγινε λαμβάνοντας υπόψιν:
  - τον χρόνο ολοκλήρωσης του έργου,
  - το κόστος συντήρησης και διατήρησής του,
  - την συμβατότητά του με κάθε δυνατή ιστοσελίδα,
  - την ευκολία στην χρήση, την συντήρηση, την διατήρηση και την επέκτασή του,
  - την φιλοξενία εικόνων και εκτενών περιγραφών στην ελληνική και αγγλική γλώσσα για κάθε σημείο ενδιαφέροντος,
  - την απευθείας πλοιόγηση του επισκέπτη από την τοποθεσία που βρίσκεται προς το αξιοθέατο που επέλεξε,
  - την άμεση ενημέρωση του επισκέπτη για τους τρόπους επικοινωνίας, τα ωράρια και τις κριτικές άλλων χρηστών για ένα συγκεκριμένο σημείο ενδιαφέροντος,
  - την ομαδοποίηση και κατηγοριοποίηση των αξιοθεάτων με χρώματα και εικονίδια,
  - την χρήση μενού για την εύκολη αναζήτηση ενός σημείου ενδιαφέροντος ανάλογα με το είδος του και το όνομά του,
  - την χρήση όσο το δυνατόν λιγότερων πόρων για την ομαλή λειτουργία του (βάσεις δεδομένων, ανθρώπινο δυναμικό).
- Για την συγγραφή της αναφοράς χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα Microsoft Office Word 2022.
- Για την λήψη των στιγμιοτύπων χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα Lightshot.
- Για την δημιουργία της παρουσίασης χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα Microsoft Office PowerPoint 2022.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Αποτελέσματα Έρευνας

5.1: Παραλίες

Παραλία Βοτσαλάκια ^[2]

Η παραλία Βοτσαλάκια βρίσκεται στην ΝΔ πλευρά του νησιού, σε μία περιοχή που ονομάζεται Κάμπος Μαραθοκάμπου. Είναι προσβάσιμη με αυτοκίνητο και σε απόσταση περίπου 20 χιλιομέτρων από το Καρλόβασι. Το μήκος της παραλίας είναι 2,5 χιλιόμετρα και διαθέτει χοντρή άμμο. Αυτή η περιοχή διαθέτει πολλές καφετέριες, beach bars και ταβέρνες κάνοντας την μία από τις πιο οργανωμένες παραλίες του νησιού. Υπάρχουν ομπρέλες, ξαπλώστρες καθώς και δυνατότητα για water sports. Το νερό είναι κρύο αλλά πεντακάθαρο κάνοντας αυτή την παραλία ιδανική για κατάδυση. Η περιοχή, επίσης, διαθέτει πολλά ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια προσφέροντας στον επισκέπτη μία ιδανική εμπειρία για διακοπές.

Παραλία Ποτάμι ^[3]

Η παραλία «Ποτάμι» βρίσκεται στην ΒΑ πλευρά του νησιού και σε απόσταση περίπου 3 χιλιομέτρων μετά το λιμάνι Καρλοβάσου. Μπορεί κάποιος να την επισκεφθεί με τα πόδια από το Καρλόβασι ή με αυτοκίνητο. Πρόκειται για μία παραλία με βοτσαλάκια και είναι οργανωμένη διαθέτοντας καφετέριες και ταβέρνες πριν από την παραλία αλλά και κατά μήκος της. Η παραλία αυτή είναι μία από τις πιο γνωστές παραλίες της Σάμου καθώς φημίζεται για τα πεντακάθαρα αλλά κρύα νερά κάνοντάς την ιδανική για κατάδυση. Σε κοντινή απόσταση από την παραλία βρίσκεται και η Εκκλησία του Αγίου Νικολάου έχοντας φόντο όλη την περιοχή. Το ηλιοβασίλεμα από εκεί είναι εκθαμβωτικό. Επιπλέον δίπλα στην παραλία βρίσκονται και οι καταρράκτες του «Ποταμιού» με το παγωμένο αλλά πεντακάθαρο νερό και την σαγηνευτική φύση. Όσο ζέστη κι αν έχει στην παραλία, τόσο δροσερά είναι κάτω από τα δέντρα και δίπλα στο νερό των καταρρακτών του «Ποταμιού».

Παραλία Καλαδάκια ^[4]

Η παραλία Καλαδάκια τοποθετείται στον χάρτη στα νότια του νησιού και λίγο μετά το χωριό που ονομάζεται Μπάλος Κουμαΐκων. Είναι δύσκολο να βρεθεί αλλά για του ντόπιους είναι μία από τις γνωστότερες καθώς διαθέτει πανέμορφο φυσικό περιβάλλον. Πρόκειται για μία παραλία με δροσερά, πεντακάθαρα αλλά βαθιά νερά διαθέτοντας ομπρέλες και ξαπλώστρες κάνοντας τον επισκέπτη να απολαμβάνει ροφήματα και σνάκς σε συνδυασμό με χαλάρωση και μπάνιο στην θάλασσα. Η ακτή της είναι καλυμμένη με μικρό βότσαλο. Αυτό που την κάνει μοναδική από όλες τις υπόλοιπες παραλίες του νησιού είναι μία μικρή σπηλιά που είναι προσβάσιμη από την στεριά και από την θάλασσα. Ο βυθός έχει γαλαζοπράσινο χρώμα ιδανικός για κατάδυση. Η περιοχή διαθέτει ξενοδοχείο σε κοντινή απόσταση από την παραλία προσφέροντας στον επισκέπτη μία ιδανική εμπειρία για διακοπές.

Παραλία Μικρό Σεϊτάνι ^[5]

Η παραλία Μικρό Σεϊτάνι βρίσκεται στην ΒΔ πλευρά του νησιού. Δεν είναι προσβάσιμη με αυτοκίνητο παρά μόνο με τα πόδια (πεζοπορία). Υπάρχουν βέλη κατά μήκος της διαδρομής βοηθώντας τον επισκέπτη να οδηγηθεί με ασφάλεια στην παραλία. Η πεζοπορία διαρκεί περίπου 30 λεπτά (ανάλογα με τον ρυθμό) και το μονοπάτι δεν είναι αρκετά ομαλό απαιτώντας την προσοχή του επισκέπτη. Κατά την διάρκεια της διαδρομής, η φύση είναι απίστευτη σε συνδυασμό με την πανοραμική άποψη της παραλίας στα τελειώματα του μονοπατιού. Δεν είναι οργανωμένη με αποτέλεσμα να είναι ανάγκη ο επισκέπτης να διαθέτει αρκετό δροσερό νερό. Τα νερά είναι πεντακάθαρα και πολύχρωμα, ο βυθός έχει πέτρες και η ακτή είναι καλυμμένη με βότσαλο. Τα ψηλά βράχια που βρίσκονται γύρω από την παραλία δημιουργούν ένα τοπίο που κόβει την ανάσα. Συχνά ο επισκέπτης μπορεί να αντικρίσει γυμνιστές και σκηνές κατασκήνωσης καθώς η παραλία είναι εντελώς απομονωμένη.

Παραλία Μεγάλο Σεϊτάνι ^[6]

Η παραλία Μεγάλο Σεϊτάνι βρίσκεται στην ΒΔ πλευρά του νησιού. Δεν είναι προσβάσιμη με αυτοκίνητο παρά μόνο με τα πόδια (πεζοπορία) και με καραβάκι από το λιμάνι Καρλοβάσου. Υπάρχουν βέλη κατά μήκος της διαδρομής βοηθώντας τον επισκέπτη να οδηγηθεί με ασφάλεια στην παραλία. Η πεζοπορία διαρκεί περίπου 45 λεπτά (ανάλογα με τον ρυθμό) ξεκινώντας από την παραλία Μικρό Σεϊτάνι και το μονοπάτι δεν είναι αρκετά ομαλό απαιτώντας την προσοχή του επισκέπτη. Κατά την διάρκεια της διαδρομής, η φύση είναι απίστευτη σε συνδυασμό με την πανοραμική άποψη της παραλίας στα τελειώματα του μονοπατιού. Δεν είναι οργανωμένη με αποτέλεσμα να είναι ανάγκη ο επισκέπτης να διαθέτει αρκετό δροσερό νερό. Πρέπει να σημειωθεί ότι το σήμα του κινητού τηλεφώνου είναι ανύπαρκτο καθιστώντας εξαιρετικά δύσκολη την επικοινωνία. Η παραλία βρίσκεται στην πιο άγρια περιοχή του νησιού. Κατά την περίοδο της κατοχής του νησιού από τους Τούρκους, η περιοχή εκεί ονομάζονταν «λιμάνι του Διαβόλου (Σαϊτάν στα τούρκικα)» από όπου πήρε το όνομά της αυτή η πανέμορφη παραλία. Αποτελεί μία από τις πιο όμορφες παραλίες στο Αιγαίο πέλαγος και βρίσκεται στο τέλος του φαραγγιού που ονομάζεται Κακοπερατό. Το Μεγάλο Σεϊτάνι είναι ενταγμένο στο δίκτυο Natura2000 καθώς φιλοξενεί φώκιες Monachus Monachus. Η παραλία έχει τιρκουάζ νερά και λευκή άμμο κάνοντάς την μία τέλεια επιλογή για τον επισκέπτη.

Παραλία Λιμάνι Καρλοβάσου ^[7]

Η παραλία «Λιμάνι Καρλοβάσου» βρίσκεται ακριβώς δίπλα από το λιμάνι του Καρλοβάσου. Συνήθως το να κάνει κανείς μπάνιο σε λιμάνι δεν είναι τόσο καλό, όμως αυτή η παραλία αλλάζει τα δεδομένα. Τα νερά είναι πεντακάθαρα και ρηχά αποτελώντας ιδανικό προορισμό για μικρά παιδιά. Η ακτή και ο βυθός είναι στο μεγαλύτερο βαθμό τους καλυμμένοι με άμμο ενώ καθώς μπαίνει κανείς θα συναντήσει λίγα βότσαλα. Η παραλία είναι οργανωμένη διαθέτοντας ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ταβέρνες, καφετέριες και ψηλικαντζίδικα σε κοντινή απόσταση. Αρκετή προσοχή απαιτεί όταν πνέουν βόρειοι άνεμοι με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κύματα.

Παραλία Πλάκα ^[8]

Η παραλία Πλάκα βρίσκεται στο Δυτικό άκρο του νησιού. Είναι αρκετά δύσκολο να την βρει κανείς λόγω των πολλών μονοπατιών που υπάρχουν σε εκείνο το σημείο. Η πρόσβαση γίνεται αποκλειστικά με αυτοκίνητο όμως πρέπει να ληφθούν υπόψιν οι στενοί και σχετικά άβατοι χωματόδρομοι. Υπάρχουν πινακίδες στον οικισμό Παλαιοχώρι που θα οδηγήσουν τον επισκέπτη στην παραλία. Η φύση είναι απαραμιλλη. Πριν τον τελικό προορισμό, μπορεί να αντικρίσει κανείς το εξωκλήσι του Αγίου Μηνά. Η παραλία δεν είναι οργανωμένη, δεν διαθέτει ξαπλώστρες και ομπρέλες ούτε κάποια καφετέρια ή εστιατόριο. Τα νερά όμως αποζημιώνουν τον επισκέπτη μιας και είναι κρυστάλλινα και γαλάζια. Συνδυάζει άμμο με πέτρα και είναι ιδανική για μία ακόμα εξερεύνηση της φύσης.

Παραλία Ψιλή ή Χρυσή Άμμος ^[9]

Η παραλία Ψιλή ή Χρυσή Άμμος βρίσκεται μόλις 3 χιλιόμετρα από την παραλία Βοτσαλάκια και κατά μήκος τους δρόμου που συνδέει τα χωριά Μαραθόκαμπος και Καλλιθέα. Η έκτασή της είναι περίπου 400 μέτρα και αποτελεί μία από τις ομορφότερες παραλίες του νησιού. Τα νερά είναι πεντακάθαρα και ρηχά αποτελώντας ιδανικό προορισμό για μικρά παιδιά. Διαθέτει ψιλή άμμο σε συνδυασμό με μικρό βότσαλο κάνοντας την ιδανική για beach volleyball ή beach tennis. Είναι οργανωμένη με ομπρέλες και ξαπλώστρες βοηθώντας τον επισκέπτη να απολαύσει το μπάνιο του στην θάλασσα σε συνδυασμό με ρόφημα ή σνακ, ή να απολαύσει το γεύμα του αντικρίζοντας την φύση και την θάλασσα να συναντώνται. Σε απόσταση αναπνοής βρίσκονται ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια έτοιμα να φιλοξενήσουν ακόμα και τους πιο απαιτητικούς επισκέπτες.

Παραλία Λιμνιώνας ^[9]

Η παραλία Λιμνιώνας βρίσκεται μόλις 3 χιλιόμετρα από την παραλία Βοτσαλάκια. Είναι μία μικρή παραλία. Τα νερά είναι πεντακάθαρα και βαθιά κάνοντάς την ιδανικό προορισμό για τους επισκέπτες που κάνουν κατάδυση. Διαθέτει χοντρή άμμο σε συνδυασμό με μικρό βότσαλο κάνοντας την ιδανική για beach volleyball ή beach tennis. Είναι οργανωμένη με ομπρέλες και ξαπλώστρες βοηθώντας τον επισκέπτη να απολαύσει το μπάνιο του στην θάλασσα σε συνδυασμό με ρόφημα ή σνακ, ή να απολαύσει το γεύμα του αντικρίζοντας την φύση και την θάλασσα να συναντώνται. Σε απόσταση αναπνοής βρίσκονται ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια έτοιμα να φιλοξενήσουν ακόμα και τους πιο απαιτητικούς επισκέπτες.

Παραλία Μπάλος, Όρμος Κουμαίκων ^[9]

Η παραλία Μπάλος βρίσκεται στον Όρμο Κουμαίκων σε απόσταση περίπου 17 χιλιομέτρων από το Καρλόβασι και 400 μέτρα περίπου από το χωριό Κουμαίκα. Τα νερά είναι πεντακάθαρα και αρκετά βαθιά κάνοντάς την ιδανικό προορισμό για τους επισκέπτες που κάνουν κατάδυση. Η ακτή είναι καλυμμένη με χοντρό βότσαλο. Η παραλία δεν είναι οργανωμένη, δηλαδή δεν διαθέτει ξαπλώστρες και ομπρέλες αλλά σε απόσταση αναπνοής υπάρχουν όμορφα και μικρά ταβερνάκια στα οποία ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει το φαγητό του σε ένα ήσυχο και ήρεμο τοπίο. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία προκειμένου να φιλοξενήσουν κάθε επισκέπτη.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Παραλία Πεύκος, Σκουραϊκα Σάμου^[9]

Η παραλία Πεύκος βρίσκεται σε απόσταση περίπου 19 χιλιομέτρων νοτιοανατολικά από το Καρλόβασι και εντός του κόλπου του Μαραθοκάμπου. Είναι μία μικρή παραλία της οποίας τα νερά είναι πεντακάθαρα και αρκετά βαθιά κάνοντάς την ιδανικό προορισμό για τους επισκέπτες που κάνουν κατάδυση. Η ακτή είναι καλυμμένη με βότσαλο. Η παραλία δεν είναι οργανωμένη, δηλαδή δεν διαθέτει ξαπλώστρες και ομπρέλες αλλά σε απόσταση αναπνοής υπάρχουν όμορφα και μικρά ταβερνάκια στα οποία ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει το φαγητό του σε ένα ήσυχο και ήρεμο τοπίο. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία προκειμένου να φιλοξενήσουν κάθε επισκέπτη.

Παραλία Άγιος Νικόλαος^[9]

Η παραλία Άγιος Νικόλαος βρίσκεται στην βόρεια ακτή του νησιού και σε απόσταση περίπου 6 χιλιομέτρων ανατολικά από το Καρλόβασι. Είναι μία μικρή και ήσυχη παραλία καθώς δεν είναι οργανωμένη όμως σε πολύ κοντινή απόσταση υπάρχουν ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία προκειμένου να φιλοξενήσουν κάθε επισκέπτη. Επιπλέον σε απόσταση αναπνοής υπάρχει και μία ταβέρνα στο οποίο ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει το φαγητό του σε ένα ήσυχο και ήρεμο τοπίο.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

5.2: Μουσεία

Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβασίου^[10]

Το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου λειτουργεί από το 1994. Διαθέτει εκθέματα που χρονολογούνται από το 1870 έως το 1955 συνδυάζοντας στοιχεία της αγροτικής και αστικής λαογραφίας. Στο Καρλόβασι, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, υπήρξε μία ακμάζουσα και πρωτοπόρα αστική τάξη η οποία δημιουργήθηκε λόγω της ανάπτυξης των ντόπιων βιρσοδεψείων και των εργοστασίων καπνού, ενώ ταυτόχρονα τα στοιχεία της αγροτικής κουλτούρας παρέμεναν ζωντανά και λειτουργικά. Κατά την επίσκεψή του κάποιος στο μουσείο μπορεί να δει δίπλα στον αργαλειό τα υφαντά, το σοφρά, τη σκάφη για το ζύμωμα, τα αγροτικά εργαλεία και πορσελάνινα αντικείμενα μεγάλης αξίας, τους σκαλιστούς με περίτεχνο τρόπο καθρέφτες και καναπέδες και τα εντυπωσιακά ενδύματα των πλουσίων κυριών της πόλης. Κύριος σκοπός του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Καρλοβάσου είναι να παρουσιάζει μία όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτική εικόνα του τόπου βοηθώντας κάθε επισκέπτη να γνωρίσει κάθε πτυχή της κουλτούρας. Είναι πολύ σημαντικό να μιλάμε για τους ανθρώπους του χθες διότι σημαίνει ότι αγαπάμε και σεβόμαστε τους ανθρώπους του σήμερα, είπε ο Γάλλος συγγραφέας Νταν Φρανκί.

Μουσείο Βυρσοδεψίας^[11]

Το Μουσείο Βυρσοδεψίας το οποίο βρίσκεται στο Καρλόβασι δημιουργήθηκε υπό την αιγίδα του Δήμου Καρλοβασίων υπό την επιμέλεια της Κ. Ζαρκιά, την τεχνική βοήθεια του Αρίσταρχου Ιωαννίδη αλλά και πολλών άλλων συντελεστών. Αυτό συνέβη προς τιμήν των παραγωγών ενός κλάδου που οδήγησε το Καρλόβασι σε ραγδαία οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα έως και πριν μερικές δεκαετίες. Στεγάζεται σε ένα παλιό και πέτρινο ταμπάκικο και παρουσιάζει εργαλεία, μηχανήματα, κατεργασμένα δέρματα και άλλα σχετικά εκθέματα και αποτυπώνει την ιστορία της Βυρσοδεψίας στο Καρλόβασι.

5.3: Δραστοιριότητες στην Φύση!

Σπήλαιο Αγίου Αντωνίου^[12]

Το σπήλαιο του Αγίου Αντωνίου βρίσκεται ΝΔ του Παλαιού Καρλοβάσου. Η πρόσβαση πραγματοποιείται μέσω μονοπατιού που ξεκινά από την πλατεία του Παλαιού Καρλοβάσου, διαρκεί πεζή 15 λεπτά και φτάνει μέχρι την είσοδο του σπηλαίου. Ο σχηματισμός του σπηλαίου είναι αποτέλεσμα της αποκοπής μεγάλης ποσότητας ασβεστόλιθου από τον κύριο ασβεστολιθικό όγκο και εναπόθεσης στον σχιστόλιθο. Η μορφολογία του οφείλεται στη χημική διάλυση (καρστ) του υπερκείμενου ασβεστόλιθου και στη μηχανική διάβρωση του υποκείμενου σχιστόλιθου. Η είσοδος του σπηλαίου έχει πλάτωμα διαμέτρου 6 μ., από εκεί διάδρομος πλάτους 4,50 μ. και μήκους 16 μ., που οδηγεί σε δύο κλάδους. Δεξιά ανοίγει μια αίθουσα 10x13 μ. περίπου, όπου είναι χτισμένη μια σύγχρονη εκκλησία. Οι τοίχοι των δωματίων είναι καλυμμένοι με λιτές πέτρινες διακοσμήσεις. Στο πέρασμα στα αριστερά εκατέρωθεν της σταλαγμιτικής στήλης υπάρχει μια σύγχρονη ξερολιθιά ύψους 1 μ. Υπάρχει μια μικρή χαράδρα στην αριστερή πλευρά του σταλαγμιτικού πυλώνα ενώ ένα στενό πέρασμα στη δεξιά πλευρά οδηγεί σε δύο επιμήκη δωμάτια συνολικού μήκους 17 μ, που συνδέονται με στενό πέρασμα και στις δύο πλευρές του κεντρικού σταλαγμιτικού στύλου. Υπάρχει πλούσιος λιθόκτιστος διάκοσμος και στα δύο δωμάτια, που περιλαμβάνει τον σχηματισμό γκουρ στον δεξιό τοίχο του δεύτερου δωματίου. Στο τέλος αυτών των δωματίων υπάρχει ένα σταλαγμιτικό ύψωμα περίπου 3 μ, δημιουργώντας ένα πλάτωμα 1x1 μ. σε αυτό. Από εκεί, μέσω μιας δεύτερης σταλαγμιτικής ανόδου περίπου 5 μ., μπορούμε να φτάσουμε στο δεύτερο επίπεδο. Τα περισσότερα αγγεία που βρέθηκαν σε επιφανειακές μελέτες χρονολογούνται στην Ύστερη Ρωμαϊκή, Βυζαντινή και Νεότερη εποχή, με μερικά πιθανότατα να ανήκαν στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Το σπήλαιο παρέχει ελαφρύ φωτισμό για τους επισκέπτες.

Σπήλαιο του Πυθαγόρα^[13]

Το Σπήλαιο του Πυθαγόρα βρίσκεται σε μια απόκρημνη πλαγιά στο δυτικό τμήμα του νησιού και λέγεται πως φιλοξενούσε για μεγάλο χρονικό διάστημα τον μεγάλο και σπουδαίο μαθηματικό Πυθαγόρα. Υπάρχουν πολλές απόψεις για την παρουσία του στο σπήλαιο. Διαφορετικές αναφορές λένε ότι τον εξόρισε σε εκείνο το σημείο ο τύραννος Πολυκράτη, με την κατηγορία πως διέφειρε τους νέους του νησιού. Ωστόσο άλλοι υποστηρίζουν πως όταν αναζητούσε χρόνο για διαλογισμό και έρευνα, απομονωνόταν στο συγκεκριμένο σπήλαιο, το οποία έκτοτε φέρει το όνομά του. Βρίσκεται σε μία βραχώδη πλαγιά περίπου 4 χιλιόμετρα έξω από το χωριό Μαραθόκαμπος και αποτελούσε την κατοικία του σπουδαίου μαθηματικού πριν μεταναστεύσει στην Κάτω Ιταλία. Η πρόσβαση γίνεται με σκληροτράχηλο όχημα λόγω ανωμαλιών του χωματόδρομου από ένα σημείο και μετά. Υπάρχει και άλλος δρόμος προς την αφετηρία του μονοπατιού, αυτή την φορά, από τον Κάμπο του Μαραθοκάμπου που είναι στενός τσιμεντόδρομος περίπου 3 χιλιομέτρων. Στο τέλος του δρόμου υπάρχει χώρος στάθμευσης αλλά και αναψυκτήριο. Από εκεί και μετά, απαιτείται ανάβαση 320 σκαλοπατών μέχρι να βρεθεί κανείς στην είσοδο του σπηλαίου. Το πιο ενδιαφέρον σημείο βρίσκεται στην είσοδο του σπηλαίου, όπου υπάρχει το εκκλησάκι της Παναγίας της Σαραντασκαλιώτισσας, το οποίο χτίστηκε από τον όσιο Παύλο το Λατρινό ο οποίος ήταν επηρεασμένος από την ιστορία του Πυθαγόρα. Πίσω ακριβώς από το ξωκλήσι υπάρχουν δύο βάραθρα με κατηφορική κλίση. Είναι επισκέψιμα

μέχρι ένα σημείο. Υπάρχουν, όμως προειδοποιητικές επιγραφές από την αρμόδια υπηρεσία σπηλαιολογίας που ενημερώνουν τους επισκέπτες για την επικινδυνότητα που υπάρχει σε περίπτωση που προχωρήσουν περαιτέρω. Εντός αυτού φιλοξενούνται και ορισμένες όμορφες τοιχογραφίες. Μερικά μέτρα παραπέρα, υπάρχει και μια άλλη μικρή σπηλιά. Στην είσοδο της υπάρχει μια πρόχειρη πέτρινη κατασκευή.

Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Κακοπεράτου^[14]

Η Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Κακοπεράτου είναι μικρό μετόχιο, μέσα σε ερημική χαράδρα, πλούσια σε πλατάνια, πεύκα και θάμνους. Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά του οικισμού Κοσμαδάιοι και σε υψόμετρο 650 μέτρων εντός μιας χαράδρας που καταλήγει στο Μεγάλο Σεϊτάνι. Αποτελείται από ένα εκκλησάκι προς τιμήν της Ζωοδόχου Πηγής και ένα διώροφο κτίριο με κελιά. Η ησυχία και η γαλήνη που προσφέρει αυτό το μέρος, το κάνει ιδανικό για απομόνωση, χαλάρωση, άσκηση και προσευχή. Σε απόσταση περίπου 500 μέτρων βρίσκεται το σπήλαιο του Κακοπεράτου το οποίο είναι προσβάσιμο από ένα στενό μονοπάτι. Εκεί στο παρελθόν ζούσαν ασκητές που είχαν χτίσει το εκκλησάκι της Κακοπερατιανής ή Πέρα Πλαναγιάς.

Κορυφή Βίγλα^[15]

Η κορυφή Βίγλα είναι το πιο ψηλό σημείο του Κερκετέα σε υψόμετρο 1570 μέτρα. Ονομάστηκε έτσι διότι σε εκείνο το σημείο σώζονται έως σήμερα τα ερείπια ενός μικρού κτιρίου το οποίο λεγόταν βίγλα ή σκοπιά. Από εκεί, παρατηρητές ειδοποιούσαν τους κατοίκους του νησιού μόλις αντιλαμβανόντουσαν κινήσεις του εχθρικού στόλου κατά την περίοδο του αγώνα της ανεξαρτησίας. Λόγω του πολύ μεγάλου υψομέτρου δεν υπάρχει βλάστηση παρά μόνο μερικοί αγκαθωτοί θάμνοι και αρωματικά βότανα που συνυπάρχουν με τους επιβλητικούς ωχροπράσινους βράχους. Η θέα είναι απαράμιλλη. Από εκεί μπορεί κάποιος να διακρίνει τις Σποράδες, τις Κυκλαδες, από την Ρόδο μέχρι την Λήμνο, τον Αθωνα, τα βουνά της Μικράς Ασίας, τον Ταύρο και διάφορα άλλα μέρη που κεντρίζουν το ενδιαφέρον του θεατή.

Καταρράκτες στο Ποτάμι^[16]

Οι φυσικοί καταρράκτες του «Ποταμιού» βρίσκονται σε απόσταση περίπου 3 χιλιομέτρων από το Καρλόβασι, στην περιοχή «Ποτάμι». Φτάνοντας κανείς εκεί, μπορεί να απολαύσει την πανέμορφη φύση με τα καταπράσινα δέντρα, τις μικρές λιμνούλες που σχηματίζονται από τους καταρράκτες καθώς επίσης και κολύμπι για τους τολμηρούς. Προκειμένου να φτάσει κανείς εκεί, θα πρέπει από το Ποτάμι να περπατήσει για περίπου 1,5 χιλιόμετρο περνώντας τον Βυζαντινό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, ο οποίος είναι ο πιο παλιός ναός του νησιού καθώς χρονολογείται από τον 11^ο αιώνα. Συνεχίζοντας έχοντας πότε αριστερά και πότε δεξιά το ρυάκι περνώντας πάνω από αυτό από τα ξύλινα χειροποίητα γεφυράκια, ο επισκέπτης φτάνει στην πρώτη λίμνη. Από εκεί, μπορεί να συνεχίσει την διαδρομή του διασχίζοντας ένα κανάλι 50 μέτρων με βάθος περίπου έως το στήθος προκειμένου να φτάσει στον πρώτο καταρράκτη που έχει ύψος 2 με 2,5 μέτρα. Για τους πιο ευκίνητους μπορεί να συνεχίσει η εξερεύνηση σκαρφαλώνοντας επάνω στον καταρράκτη. Γυρνώντας πίσω στην πρώτη λίμνη πάλι, μπορεί κάποιος να ανεβεί τα ξύλινα σκαλοπάτια για να φτάσει σε ένα ξύλινο ταβερνάκι. Από εκεί μπορεί να συνεχίσει κανείς κατηφορίζοντας πλάι στην ταβέρνα προκειμένου να βρει τα νερά του ποταμού που

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

οδηγούν στον μεγάλο καταρράκτη. Εκεί όμως θα χρειαστεί κολύμπι 50 μέτρων περίπου καθώς τα νερά είναι βαθιά.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

5.4: Μνημεία, Αρχαιολογικοί Χώροι και Παλαιά Κτίρια

Γενοβέζικο Κάστρο [17]

Το Γενοβέζικο Κάστρο βρίσκεται 3 χιλιόμετρα από το Καρλόβασι, στην περιοχή «Ποτάμι». Είναι ένα μικρό κάστρο σε χαμηλό ύψωμα το οποίο το έχτισαν οι Γενοβέζοι που είχαν κατακτήσει το νησί από τον 13^ο αιώνα. Είναι σε ιδιαίτερα ανοχύρωτη τοποθεσία και χωρίς ισχυρή οχύρωση διότι πιθανόν ο κύριος ρόλος του ήταν αμυντικός απέναντι στις πειρατικές επιδρομές. Πιθανόν να ήταν οχυρωμένη έπαυλη ή καστρομοναστήρι. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται ο Βυζαντινός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, ο οποίος είναι ο πιο παλιός ναός του νησιού καθώς χρονολογείται από τον 11^ο αιώνα. Η οχύρωση έχει ακανόνιστη τετράπλευρη κάτοψη που καλύπτει έκταση 1,5 στρέμματος περίπου. Κατασκευάστηκε κατά την περίοδο των μεσαιωνικών χρόνων από λογάδες λίθους (δηλ. ημικατεργασμένους λίθους σε ακανόνιστη διαστρωμάτωση). Τα κενά στους τοίχους είναι καλυμμένα με θραύσματα κεραμιδιών και συνδετικό κονίαμα. Τα τείχη διασώζονται σε μεγάλο ύψος κυρίως στη ΒΑ πλευρά όπου φτάνουν τα 7,5-8 μέτρα. Στην ίδια πλευρά είναι και η πύλη. Στο εσωτερικό μπορεί να διακρίνει κανείς τα ερείπια τρικόγχου ναού σε χαμηλό ύψος (1,5μ). Στη ΝΔ πλευρά σώζεται κυβική δεξαμενή με κεραμοσκεπή. Στο εσωτερικό υπάρχουν ακόμα υπολείμματα από το επίχρισμα που στεγανοποιούσε τη δεξαμενή.

Δημοτικό Σχολείο Πορφυριάδα [18]

Το Δημοτικό Σχολείο Πορφυριάδα βρίσκεται στο κέντρο του Καρλοβάσου. Ο Πορφύριος Ζαμπέτης με την βοήθεια του Μητροπολίτη Ηρακλείας Μεθοδίου, ίδρυσε την Σχολή. Η χρηματοδότηση του έργου προήλθε από τις προσωπικές οικονομίες του Πορφυρίου Ζαμπέτη, από τις εισφορές των χριστιανών της Τυρολόγης στην οποία ήταν επίσκοπος καθώς και από τον προϊστάμενό του. Ο Ζαμπέτης δεν πρόλαβε την ολοκλήρωση της ανέγερσης της Σχολής, αλλά πριν πεθάνει, είχε αφιερώσει σε αυτήν όλη την πατρική του περιουσία, την πατρογονική του εκκλησία καθώς και μια βιβλιοθήκη. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γαβριήλ Δ' κατοχύρωσε τη Σχολή και το δάσκαλό της, με Πατριαρχικό σιγίλιο τον Αύγουστο του 1784. Στα πρώτα χρόνια της Ηγεμονίας ήταν σε παρακμή και στην συνέχεια αναδιοργανώθηκε με την ένταξη μιας Εμπορικής Σχολής αφού ιδρύθηκαν στην Σάμο Ελληνικά Σχολεία και Σχολαρχείο. Το 1898 ψηφίστηκε νόμος με τον οποίο μετατράπηκε πλήρως σε Εμπορική Σχολή με όνομα Πορφυρία Εμπορική Σχολή Σάμου. Από λάθος κάποιου με το όνομα Μανουήλ Καραγάννης, κάηκε η βιβλιοθήκη της Σχολής το 1831 και το 1845 αποκαταστάθηκε. Ωστόσο κατά την περίοδο της Ηγεμονίας ερειπώθηκε και στην θέση του χτίστηκε νέο κτίριο για την στέγαση παρθεναγωγείου. Τα έξοδα της ανέγερσης του νέου κτιρίου καλύφθηκαν από τον Γιάννη Χατζηγάννη και γι' αυτό πήρε την επωνυμία Χατζηγάννειο. Σε αυτό το κτίριο στέγαστηκε αργότερα το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Νέου Καρλοβάσου και σήμερα αποτελεί την Βιβλιοθήκη του Πανεπιστήμιου Αιγαίου. Προκειμένου να στέγαστεί η Πορφυριάδα Σχολή, το 1897 χτίστηκε νέο κτίριο.

Δημοτικό Σχολείο Πλατάνου^[19]

Το Δημοτικό Σχολείο Πλατάνου βρίσκεται σε ύψωμα, στο νοτιοανατολικό μέρος του χωριού. Αποτελεί κτίσμα με σπάνια αρχιτεκτονική το οποίο χτίστηκε μαζί με την Πορφυρίαδα Σχολή Καρλοβάσου στο τέλος του 19^{ου} αιώνα με αρχές του 20^{ου} αιώνα. Και τα δύο αυτά κτίσματα σχεδιάστηκαν από τον Αρχιμανδρίτη Δαμιανό (γνωστός ως Νικόλαος Τσουκαλαδάκης), ο οποίος με καταγωγή από τον Πλάτανο και σπουδές στο Παρίσι, ήταν αρχιτέκτονας και ζωγράφος. Το κτίριο αποκαταστάθηκε στην αρχική του μορφή από τον αρχιτέκτονα Κυριάκο Κρόκο που κατάγεται και εκείνος από τον Πλάτανο.

Άγαλμα Αρίσταρχος ο Σάμιος^[20]

Ο Αρίσταρχος ο Σάμιος (περ. 310 – περ. 230 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας αστρονόμος και μαθηματικός που παρουσίασε το πρώτο γνωστό ηλιοκεντρικό μοντέλο που τοποθετούσε τον Ήλιο στο κέντρο του γνωστού σύμπαντος, με τη Γη να περιστρέφεται γύρω από τον Ήλιο μια φορά το χρόνο και περιστρέφεται γύρω από τον άξονά του μία φορά την ημέρα. Ήταν μαθητής του Στράτωνος του Λαμψακηνού, ο οποίος ήταν ο τρίτος επικεφαλής της Περιπατητικής Σχολής στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τον Πτολεμαίο, κατά τη διάρκεια της παραμονής του εκεί, παρατήρησε το θερινό ηλιοστάσιο του 280 π.Χ. Μαζί με τη συμβολή του στο ηλιοκεντρικό μοντέλο, όπως αναφέρει ο Βιτρούβιος, δημιούργησε δύο ξεχωριστά ηλιακά ρολόγια, ένα που είναι επίπεδος δίσκος και ένα που είναι ημισφαιρικό. Επηρεάστηκε από την ιδέα που παρουσίασε ο Φιλόλαος ο Κροτωνιάτης (περίπου 470 – 385 π.Χ.) για μια φωτιά στο κέντρο του σύμπαντος, αλλά ο Αρίσταρχος ταύτισε την «κεντρική φωτιά» με τον Ήλιο και έβαλε τους άλλους πλανήτες στη σωστή σειρά απόστασής τους γύρω από τον Ήλιο. Όπως ο Αναξαγόρας πριν από αυτόν, ο Αρίσταρχος υποψιαζόταν ότι τα αστέρια ήταν απλώς άλλα σώματα όπως ο Ήλιος, αν και πιο μακριά από τη Γη. Συχνά, οι αστρονομικές του ιδέες απορρίπτονταν υπέρ των γεωκεντρικών θεωριών του Αριστοτέλη και του Πτολεμαίου. Ωστόσο, ο Νικόλαος Κοπέρνικος γνώριζε την πιθανότητα ότι ο Αρίσταρχος είχε μια θεωρία της «κινούμενης Γης», αν και είναι απίθανο ο Κοπέρνικος να γνώριζε ότι ήταν μια ηλιοκεντρική θεωρία. Ο Αρίσταρχος υπολόγισε τα μεγέθη του Ήλιου και της Σελήνης σε σύγκριση με το μεγεθός της Γης. Επίσης, υπολόγισε τις αποστάσεις από τη Γη στον Ήλιο και τη Σελήνη. Θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους αστρονόμους της αρχαιότητας μαζί με τον Ίππαρχο τον Ρόδιο και ένας από τους μεγαλύτερους στοχαστές στην ανθρώπινη ιστορία.

Μνημείο για τους Ήρωες-Πεσόντες στα Ίμια^[21]

Νωρίς το πρωί της 31^{ης} Ιανουαρίου του 1996, ελικόπτερο του Πολεμικού Ναυτικού ΑΒ-212 ASW με πλευρικό αριθμό ΠΝ21 συνετρίβη στα νερά των Ιμίων ανατολικά της Καλύμνου. Το ελικόπτερο αυτό επέστρεψε στην φρεγάτα «Ναυαρίνον» (F 461) που βρισκόταν στην περιοχή έπειτα από την ολοκλήρωση της αποστολής οπτικής αναγνώρισης του εδάφους της μικρότερης εκ των δύο βραχονησίδων του Αιγαίου Πελάγους που του είχε ανατεθεί. Το πλήρωμα του ελικοπτέρου αποτελούνταν από τον Υποπλοίαρχο Χριστόδουλο Καραθανάση, τον Υποπλοίαρχο Παναγιώτη Βλαχάκο και τον Αρχικελευστή Έκτορα Γιαλοφό. Το περιστατικό σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της Κρίσης των Ιμίων, μια ναυτική διαμάχη στην οποία η θαλάσσια κυριαρχία της Ελλάδας αμφισβητήθηκε με τη χρήση όπλων από την Τουρκία, λόγω της αμφισβήτησης από πλευράς της της ισχύος ενός παραρτήματος της ιταλοτουρκικής σύμβασης του 1932 που καθόριζε τα θαλάσσια σύνορα μεταξύ της Ιταλίας και της Δωδεκανήσου Τουρκίας. Η τουρκική κυβέρνηση απέρριψε το παράρτημα ως άκυρο επειδή δεν υποβλήθηκε στην Κοινωνία των Εθνών στη Γενεύη. Η θέση τούρκων αξιωματούχων ήταν ότι απαιτείται νέα σύμβαση για τον καθορισμό της κυριαρχίας σε μια σειρά από μικρά νησιά και βραχονησίδες στα Δωδεκάνησα. Αντίθετα, η ελληνική θέση υποστήριξε ότι το παράρτημα παραμένει σε ισχύ. Η κρίση σημειώθηκε τον Ιανουάριο του 1996 καθώς προσάραξε πλοίο στις βραχονησίδες των Ιμίων. Κατά τη διάρκεια της βραχύβιας κρίσης, οι δύο χώρες μετέφεραν στρατιωτικές δυνάμεις γύρω από τα Ίμια και τις ανέπτυξαν κοντά στην ένοπλη σύγκρουση. Τελικά η ένταση εκτονώθηκε και οι δύο χώρες απέσυραν τις δυνάμεις τους με την παρέμβαση του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ.

"Το πλατανιώτικο νερό", η βρύση του Πλατάνου^[19]

Η βρύση του Πλατάνου, γνωστή και ως «Το πλατανιώτικο νερό» χτίστηκε περίπου το 1600 όπως αναγράφεται στην πρώτη από τις τρείς επιγραφές που βρίσκεται στην πρόσοψη και εγκαινιάστηκε το 1837 σύμφωνα με την τρίτη επιγραφή. Η ποιότητα του έργου μαρτυρά το υψηλό για την εποχή επίπεδο των τεχνικών γνώσεων, των οικονομικών δυνατοτήτων και της πολιτιστικής στάθμης καθώς και το μεγάλο πλήθος των κατοίκων του οικισμού το 1600. Ωστόσο ο χώρος που βρίσκεται η βρύση διέθετε θολωτή οροφή η οποία κατεδαφίστηκε στις αρχές τις δεκαετίας του 1950 και αντικαταστάθηκε από άλλη επίπεδη, πάνω στην οποία χτίστηκε το κοινοτικό γραφείο.

Μνημείο Λυκούργου Λογοθέτη^[22]

Ο Λυκούργος Λογοθέτης (10 Φεβρουαρίου 1772 - 25 Μαΐου 1850), γεννημένος ως Γεώργιος Παπλωματάς, ήταν Σάμιος που έγινε ηγέτης του νησιού κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης. Ο Λογοθέτης ήταν γιος ενός πλούσιου εμπόρου από την Κωνσταντινούπολη. Αφού έλαβε καλή εκπαίδευση εκεί, υπηρέτησε ως αξιωματούχος στη φαναριώτικη διοίκηση της Βλαχίας. Η πολιτική του καριέρα αντιμετώπισε μεγάλες δυσκολίες: υπηρέτησε ως πρεσβύτερος στο νησί της καταγωγής του, ακολουθώντας τους προοδευτικούς-ριζοσπαστικούς Carmagnoles («Carmagnoles», που αναφέρονται στο γαλλικό επαναστατικό τραγούδι Carmagnole) και των Καλλικαντζάρων που αποτελούνταν κυρίως από παραδοσιακές ελίτ ήταν γαιοκτήμονες. Επί Λογοθέτη, οι Καρμανιόλοι κυβέρνησαν τη Σάμο από το 1807 μέχρι την παρέμβαση των οθωμανικών αρχών το 1812, που επανέφερε τους Καλλικαντζάρους στην εξουσία και ανάγκασε τους Καρμανιόλους να εγκαταλείψουν το νησί. Την περίοδο αυτή της εξορίας έγινε μέλος της Φιλικής Εταιρείας και πήρε το όνομα με το οποίο έγινε ευρύτερα γνωστός. Με το ξέσπασμα της Ελληνικής

Επανάστασης επέστρεψε στη Σάμο και γρήγορα εξελέγη πολιτικός και στρατιωτικός αρχηγός του νησιού, ιδρύοντας το «Στρατιωτικό-Πολιτικό Σύστημα της Σάμου», του οποίου ηγήθηκε μέχρι το 1833, με εξαίρεση την περίοδο 1828-30., όταν η Σάμος διοικούνταν ως τμήμα του αρτιγενούς Ελληνικού Κράτους. Ο Λογοθέτης ήταν επικεφαλής των Ελληνικών δυνάμεων κατά την ανεπιτυχή εκστρατεία στη Χίο το 1822, που οδήγησε στη σφαγή και την καταστροφή του νησιού και δέχθηκε έντονη κριτική για τις πράξεις του. Το 1833, με παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων, το νησί επέστρεψε στην Οθωμανική επικυριαρχία ως αυτόνομο πριγκιπάτο και ο Λογοθέτης αναγκάστηκε να φύγει για το ανεξάρτητο Βασίλειο της Ελλάδας. Εκεί ασχολήθηκε με την πολιτική, και έγινε γερουσιαστής. Πέθανε από καρδιακή ανεπάρκεια στις 25 Μαΐου 1850.

Μνημείο Εθνικής Αντίστασης^[23]

Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Σάμος κατακτήθηκε από τους Ιταλούς του Μουσολίνι. Τον Μάιο του 1941, η μεραρχία CUNEO αποβιβάστηκε και κατέλαβε το νησί χωρίς να συναντήσει αντίσταση. Αυτό που ακολούθησε ήταν ένας τρομερός χειμώνας, ένας χειμώνας πείνας και δυστυχίας που σάρωσε όλη την Ελλάδα. Οι άνθρωποι δεν μπόρεσαν να προετοιμάσουν εναλλακτικές καλλιέργειες εγκαίρως, και οι κατακτητές κατέλαβαν ουσιαστικά τα περισσότερα από τα παραγόμενα γεωργικά προϊόντα με αποτέλεσμα το εμπόριο να σταματήσει εντελώς. Σύντομα όμως οι Σαμιώτες ανέπτυξαν σθεναρή αντίσταση στους φασίστες κατακτητές. Υπέφεραν πολλά και πολλοί κατέφυγαν στη Μέση Ανατολή, όπου πολέμησαν εναντίον των Γερμανών του Ρόμελ στο πλευρό των Συμμάχων. Η μεγαλύτερη αντιστασιακή ομάδα στο νησί ήταν το ΕΑΜ και η ένοπλη πτέρυγά της είναι ο Εθνικός Απελευθερωτικός Στρατός (ΕΑΣ). Η Σάμος ήταν η πρώτη ελληνική επικράτεια που απελευθερώθηκε τον Σεπτέμβριο του 1943. Οι αντάρτες, ο Μητροπολίτης Σάμου και οι ιταλικές δυνάμεις κατοχής βρήκαν τρόπο να κυβερνήσουν το νησί. Πρόεδρος της Προσωρινής Διοίκησης εξελέγη ο Μητροπολίτης Ειρηναίος. Η ελευθερία δεν κράτησε πολύ. Στις 17 Νοεμβρίου 1943, η Luftwaffe βομβάρδισε την πρωτεύουσα του νησιού και άλλες παράκτιες πόλεις με μεγάλες απώλειες. Οι περισσότεροι από τους αντάρτες και τους Ιταλούς ταξίδεψαν στη Μέση Ανατολή μέσω Τουρκίας. Το νησί καταλήφθηκε από τους Γερμανούς. Για ένα χρόνο, η Σάμος γνώρισε τη ναζιστική κατοχή μέχρι το 1944.

Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη "Χατζηγιάννειο"^[24]

Το παράρτημα Βιβλιοθήκης Σάμου λειτουργεί από το 1987, ανοίγοντας παράλληλα με το Τμήμα Μαθηματικών και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στην Σάμο. Βρίσκεται στο Καρλόβασι της Σάμου, στο Παρθεναγωγείο Χατζηγιάννειο, ένα αναπαλαιωμένο νεοκλασικό κτίριο του 1903. Το Χατζηγιάννειο Παρθεναγωγείο κτίστηκε στην πρώην θέση της Πορφυριάδας Σχολής και της Εκκλησίας της Αγίας Σοφίας. Το κτίριο χτίστηκε από τον τότε Σάμιο βιομήχανο και πολιτικό Γιάννη Χατζηγιάννη για να στεγάσει το παρθεναγωγείο που λειτουργεί στο Καρλόβασι από το 1861. Ιδρύθηκε το 1902, αλλά οι εργασίες ολοκληρώθηκαν το 1905 και πήρε το όνομα Χατζηγιάννειο. Μέχρι σήμερα, εκτός από την περίοδο του εμφύλιου πολέμου, το κτίριο έχει χρησιμοποιηθεί ως διδακτήριο. Το 1989 ο Δήμος Καρλοβάσου το μεταβιβάσει στο πανεπιστήμιο. Με σχεδιασμό και έρευνα του αρχιτέκτονα Κ. Λαπαθάκη του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το κτίριο ανακαινίστηκε και σχεδιάστηκε για βιβλιοθήκη. Το κτίριο του υποκαταστήματος καλύπτει έκταση περίπου 920 τετραγωνικών μέτρων και περιλαμβάνει δύο ορόφους. Ο πρώτος όροφος (ισόγειο) λειτουργεί ως χώρος υποδοχής και σημείο εξυπηρέτησης πελατών (γκισέ), παρέχοντας

υπηρεσίες όπως βιβλιογραφική αναζήτηση, δανεισμός, επιστροφή και κράτηση βιβλίων. Λειτουργεί επίσης γραφείο ταξινόμησης και επεξεργασίας δεδομένων και ειδικοί χώροι και εκθετήρια οπτικοακουστικού υλικού και νεοαγορασθέντος υλικού. Υπάρχουν τέσσερα (4) τερματικά χρήστη διαθέσιμα για αναζήτηση κάθε είδους βιβλίου. Το εσωτερικό του περιλαμβάνει βιβλιοστάσια ανοιχτής πρόσβασης όπου φυλάσσονται τα βιβλία. Στη δεξιά πτέρυγα στο ισόγειο, μια κινητή μονάδα βιβλιοθήκης περιέχει παλαιότερα τεύχη (back issues). Είκοσι τέσσερις (24) αιθουσες μελέτης και δύο (2) φορητοί υπολογιστές γενικής χρήστης είναι διαθέσιμοι για όλους τους χρήστες. Στην αριστερή πτέρυγα του ισογείου υπάρχει τραπεζαρία και βοηθητικοί χώροι για το κοινό, φωτοτυπικό μηχάνημα για τους χρήστες και συσκευές ανάγνωσης και εκτύπωσης μικροφίλμ - microfilm. Από την επόμενη είσοδο στο ισόγειο υπάρχει ένα ξεχωριστό δωμάτιο όπου φυλάσσονται συλλογές μοναδικού και ιστορικού υλικού: η συλλογή της Πορφυριάδας Σχολής, η συλλογή του Παναγιώτη Μάγειρα, η συλλογή της οικογένειας Μόραλη και η συλλογή του Δημήτρη Βαλασκαντζή. Στο δεύτερο επίπεδο (ημιόροφος), η συλλογή βιβλίων και περιοδικών συνεχίζεται φυλάσσοντάς τα σε βιβλιοστάσια ανοιχτής πρόσβασης. Στη δεξιά πτέρυγα φυλάσσονται φετινά τεύχη όλων των περιοδικών από τη συλλογή του τμήματος. Είκοσι έξι (26) αιθουσες μελέτης είναι διαθέσιμες στους χρήστες. Η συλλογή που περιλαμβάνει το Παράρτημα Βιβλιοθήκης Σάμου αποτελείται από 34.130 τόμους βιβλίων ή 22.436 τίτλους βιβλίων (7.926 τίτλοι στα ελληνικά, 13.581 στα αγγλικά, 275 στα γερμανικά, 535 στα γαλλικά) και 352 τίτλους περιοδικών, οι 31 τίτλοι από αυτούς αφορούν τρέχουσες συνδρομές σε έντυπη μορφή.

Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου^[25]

Ο Άγιος Νικόλαος είναι μια από τις ομορφότερες εκκλησίες του Καρλοβάσου, με την επιβλητική αρχιτεκτονική να κυριαρχεί στη γύρω περιοχή. Ιδρύθηκε τον 20ο αιώνα, δωρεά του εύπορου βυρσοδέψη της περιοχής Γεωργίου Βλιάμου του οποίου το αρχοντικό διακρίνεται βόρεια του ναού. Ήταν αρχικά ο κύριος ευεργέτης ολόκληρου του κτιρίου. Ο θεμέλιος λίθος του ναού τέθηκε τον Απρίλιο του 1904 και ολοκληρώθηκε μόλις δυόμισι χρόνια αργότερα, με τον αγιασμό τον Θυρανοίξιών τον Σεπτέμβριο του 1906, όπως αναγράφεται στη μαρμάρινη επιγραφή πάνω από την κύρια είσοδο στο εξωτερικό της εκκλησίας. Ο ναός είναι κτισμένος με βυζαντινή αρχιτεκτονική τετρακιονίου με τρούλο. Το εσωτερικό και το εξωτερικό του ναού χτίστηκαν με εξαιρετική τέχνη και πολυτέλεια. Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι αγιογραφίες του τέμπλου είναι κατασκευασμένες από μάρμαρο. Μπαίνοντας στην εκκλησία στα δεξιά βρίσκεται το μαρμάρινο προσκυνητάρι του Αγίου Νικολάου που χτίστηκε το 1936. Η εφέστιος εικόνα του Αγίου Νικολάου που κοσμεί την εκκλησία καλύπτεται από ασημένιο υποκάμισο. Ο αρχιερατικός θρόνος και ο άμβωνας δεξιά και αριστερά του σολέα είναι επίσης κατασκευασμένοι από μάρμαρο και δημιουργήθηκαν το 1939, έργα του γλύπτη Νικολάου Περάκη. Το τέμπλο είναι νεότερο, χρονολογείται μόλις από το 1973 και φέρει την υπογραφή του δωρητή του, Χρήστου Κατεβαίνη.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Βυζαντινός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος του 11ου αιώνα^[26]

Η εκκλησία, γνωστή ως «Παναγία του Ποταμιού» ή «Αγία Σωτήρω», είναι το σημαντικότερο και καλύτερα διατηρημένο βυζαντινό μνημείο της Σάμου. Ο ναός αυτός ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του σταυροειδούς εγγεγραμμένου απλού τετρακιόνιου ναού. Οι τέσσερις μαρμάρινες κολώνες που στηρίζουν τον τρούλο και τα κορινθιακά κιονόκρανα τους πρέπει να προέρχονται από αρχαία χριστιανικά μνημεία της περιοχής. Ο νάρθηκας του ναού έχει καταστραφεί. Η τοιχοποιία στο εξωτερικό του κτιρίου φαίνεται να έχει επηρεαστεί από την τέχνη της Κωνσταντινούπολης (τυφλά αψιδώματα, σύστημα τοιχοποιίας που περικλείεται από τούβλα). Ο ναός χρονολογήθηκε κάποτε στην ύστερη βυζαντινή περίοδο, αλλά σύμφωνα με νέα μελέτη, η κατασκευή του θα πρέπει να αποδοθεί στον 11ο αιώνα. Τη σημερινή μορφή δίνουν οι αλλαγές και οι επεμβάσεις που έγιναν τους επόμενους αιώνες.

Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου^[19]

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου χτίστηκε την δεκαετία του 1950 στη θέση της παλιάς εκκλησίας η οποία κατεδαφίστηκε λόγω της επικίνδυνης κατασκευής της. Σύμφωνα με τον Κρητικίδη, χτίστηκε γύρω στο 1870, αλλά πρέπει να υπήρχαν παλαιότερες εκκλησίες στην ίδια θέση, γιατί σύμφωνα με τον Γεωργειρήνη, στον Πλάτανο υπήρχαν δύο εκκλησίες το 1670. Στο κτίσμα του σημερινού ναού πριν από δύο χρόνια έγινε αναγκαστική επέμβαση για την αποκατάσταση των σοβαρών στατικών προβλημάτων που παρουσίαζε.

Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Παναγία)^[19]

Εδώ βρίσκεται η δεύτερη εκκλησία, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, ένα κτίσμα του δέκατου έβδομου αιώνα. Έχει χαρακτηριστεί ως διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1981 λόγω της χαρακτηριστικής κατασκευής του ναού από τη μεταβυζαντινή περίοδο και του σημαντικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει για τους μελετητές. Ο Ναός έχει δύο διαφορετικά κτίρια: το νότιο κτίριο, που ήταν η πρώτη εκκλησία που χτίστηκε με την Βρύση, στις αρχές του 17ου αιώνα. Το άλλο κτίριο είναι το αριστερό κλίτος, το βόρειο, και ο Νάρθηκας που προστέθηκε τον 18ο αιώνα στον αρχικό Ναό. Μπορεί κάποιος να καταλάβει ότι είναι δύο κτίσματα αφού διαθέτουν και τα δύο διαφορετικά τέμπλα.

Περιοχή Παλαιών Βυρσοδεψείων^[27]

Η Σάμος ανήκει επίσης στη βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής του Ανατολικού Αιγαίου λόγω ενός πολύ ευνοϊκού συνδυασμού παραγόντων, είτε τοπικούς είτε στην ευρύτερη περιοχή. Η ακμή των βυρσοδεψείων στην παράκτια περιοχή του Καρλοβάσου συνέβη μεταξύ 1880 και 1930, όταν υπήρχαν περίπου 50 εταιρείες με 300 εργαζόμενους και το 25% της εγχώριας παραγωγής, ενώ η προβιομηχανική μορφή της βιομηχανίας ήταν μάρτυρας δεκαετιών νωρίτερα. Το 1868, σε μια δημοτική απόφαση που αφορούσε τον αστικό φωτισμό, εμφανίστηκε για πρώτη φορά η λέξη βιομηχανία και βυρσοδέψεις και συνυπέγραψαν οργανωμένα για την επίτευξη φορολογικών περικοπών. Το πρώτο σωματείο βυρσοδεψών, «Αδελφότης βυρσοδεψών» «Ο Προφήτης Ηλίας», ιδρύθηκε το 1899 για να αλληλοϋποστηρίζονται και να βοηθούν τους εργάτες που έχουν ανάγκη, ενώ το 1908 ιδρύθηκε ένα συνδικάτο που ονομάστηκε «Αδελφότης Εργατών Βυρσοδεψείων «Ο Άγιος Παντελεήμων». Τα επεξεργασμένα δέρματα εξάγονται σε διάφορες αγορές της Μικράς Ασίας, της Αιγύπτου, της Μέσης Ανατολής και της Ελλάδας, ενώ ακατέργαστα δέρματα εισάγονται από τις ίδιες

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

περιοχές και άλλες μακρινές περιοχές της Ασίας και της Νότιας Αμερικής. Η κυριαρχία των σαμιακών δερμάτων στις αγορές τους έδινε σημαντικό πλεονέκτημα έναντι δερμάτων άλλων περιοχών λόγω των χαμηλών δασμών. Κατασκευάστηκαν σιδηροτρχιές για να βοηθήσουν στη μεταφορά των δερμάτων από τα εργοστάσια στο λιμάνι. Αυτός ο ιππήλατος τροχιόδρομος λειτούργησε από το 1905 μέχρι την αρχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το άλμα από τις εγχώριες βιοτεχνίες στην εκβιομηχάνιση κατέστη δυνατό χάρη στη συμβολή τριών παραγόντων: της τεχνολογίας ατμού, του πετρελαίου και αργότερα της ηλεκτρικής ενέργειας, της εισαγωγής δερμάτων από την Αφρική και τη Νότια Αμερική και το άνοιγμα του εμπορίου στις διεθνείς αγορές και η χρήση χημικών μεθόδων οι οποίες συντόμευαν τα στάδια επεξεργασίας και κατέστησαν δυνατή την μαζική παραγωγή. Η πλήρης διαδικασία φυτικής δέψης που χρησιμοποιούσαν τα βυρσοδεψεία Καρλοβάσου κατά την περίοδο της ακμής τους ήταν κυρίαρχη διεθνώς ως μέθοδος παραγωγής σολοδερμάτων. Ορισμένες μέθοδοι αντικαταστάθηκαν με την πάροδο του χρόνου από πιο εξελιγμένες χημικές μεθόδους και μηχανήματα κατεργασίας και καλλωπισμού, καθώς η αγορά απαιτούσε νέα προϊόντα. Ο γρήγορος ρυθμός της βιομηχανικής βυρσοδεψίας και η ανάγκη επιβίωσης στις διεθνείς αγορές δεν μπορούσαν να ακολουθηθούν από τα ταμπάκια του Καρλοβάσου. Μετά το 1950, τα κέντρα είχαν ένα συντριπτικό πλεονέκτημα στον ανταγωνισμό με τις επαρχιακές βιομηχανίες, οι οποίες σταδιακά εξαφανίστηκαν. Σήμερα στον Όρμο Καρλόβασου αυτή την ακμή μπορεί κανείς να την δει στα ερείπια των εργαστηρίων που μαρτυρούν την ύπαρξη περίπου 60 επιχειρήσεων. Υπάρχει ένας πυρήνας 44 κτιρίων που βρίσκεται κοντά στο ρέμα και άλλα 12 κτίρια βρίσκονται στην ακτή, κοντά στο ανατολικό άκρο της πόλης.

5.5: Εκπληκτική Θέα!

Ιερός Ναός Αγίας Τριάδας^[28]

Στο Παλαιό Καρλόβασι, στενά, ευκολοδιάβατα μονοπάτια οδηγούν στην εκκλησία της Αγίας Τριάδας, που γιορτάζει την Πεντηκοστή πενήντα ημέρες μετά το Πάσχα. Το αυτοκίνητο μπορεί να σταθμεύσει σε μια μικρή περιοχή, την γνωστή πλατεία του Παλαιού Καρλοβάσου που περιβάλλεται από πυκνό φύλλωμα. Στα λίγα μέτρα που απομένουν πριν από το εκκλησάκι, το μονοπάτι που έχει ανοίξει μπροστά οδηγεί ολοταχώς μέσα από φύλλωμα. Φτάνοντας, κάθε επισκέπτης θα μαγευτεί από την θέα. Όλο το βόρειο Αιγαίο είναι ένα απέραντο και απίστευτο θέαμα, σαν φευγαλέο όνειρο.

Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου^[29]

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου είναι χτισμένη πάνω σε ένα βράχο που κυριαρχεί από ψηλό σημείο στην περιοχή «Ποτάμι», που απέχει περίπου 3 χιλιόμετρα από το Καρλόβασι. Πρόκειται ένα κτίριο μοντέρνας αρχιτεκτονικής με εντυπωσιακό ενσωματωμένο καμπαναριό στο κεντρικό κτίσμα. Το εσωτερικό του ναού διατηρείται στα παραδοσιακά βυζαντινά πρότυπα.

5.6: Πλατείες, Πάρκα και Χωριά

Κεντρική Πλατεία Καρλοβάσου^[30]

Η σύγχρονη ιστορία της Σάμου ξεκινά μετά το 1570, όταν απόγονοι Σαμιωτών και άλλοι ελληνόφωνοι χριστιανοί ήρθαν από την Οθωμανική Αυτοκρατορία για να εγκατασταθούν στη Σάμο, η οποία παρέμενε μισοερημωμένη για σχεδόν 100 χρόνια λόγω των αντίξων πολιτικών και οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στην ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου Πελάγους. Η επανεγκαστάσαση αυτών των ανθρώπων στην Σάμο σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας εποχής για το νησί. Οι Σαμιώτες Ασιατικής καταγωγής εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Καρλόβασου, εγκαταστάθηκαν στο Αλωνάκι, ένα λόφο στο κέντρο της πόλης, όπου υπάρχουν ερείπια παλαιότερων οικισμών. Στην κίνηση αυτή συμμετείχαν Πελοποννήσιοι, Ικαριώτες και Κυκλαδίτες, αλλά σύντομα δημιούργησαν ένα κοινωνικό σύνολο με ομοιογενή χαρακτηριστικά. Εάν το ίδιο το τοπωνύμιο αποδέχεται τη μαρτυρία που παρέχεται, η περιοχή του Παλαιού Καρλόβασου πρέπει να ήταν μια από τις περιοχές που δέχτηκαν τους πρώτους εποίκους. Φυσικά, ήταν το μέρος όπου ζούσαν οι άνθρωποι πριν καταστραφεί, και οι νέοι έποικοι ονόμασαν την περιοχή σε αντίθεση με την περιοχή που κατοικούσαν ξανά. Πρέπει να δεχτούμε τη μαρτυρία του Επαμεινώνδα Σταματιάδη ότι η περιοχή του Καρλόβασου ήταν πικνοκατοικημένη παλαιότερα, όπως συμπεραίνουμε από τα ερείπια αρχαίων κτισμάτων και από τους τάφους που υπάρχουν σχεδόν παντού. Πρόκειται για την αρχαία πόλη «Γοργυία» ή «Γόργυρα», γνωστή για τον ναό της που είναι αφιερωμένος στον Γοργούια ή Γοργυρέα Διόνυσο. Τα ερείπια εκκλησιών και βυζαντινών νομισμάτων που έχουν βρεθεί σε πρόχειρες ανασκαφές υποδηλώνουν ότι η περιοχή κατοικήθηκε κατά τη βυζαντινή εποχή. Η πρώτη γραπτή αναφορά στην πόλη μετά τη μεγάλη ερήμωση έγινε το 1625 και μεταγενέστερες μαρτυρίες την αναφέρουν συστηματικά. Έκτοτε, το σημερινό όνομα για το μέρος έχει παγιωθεί. Το Καρλόβασι έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πρώιμη ιστορία του νησιού. Οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνταν από την αρχή με τη γεωργία, κυρίως την αμπελοκαλλιέργεια, και το εμπόριο τους πρόσφερε οικονομική άνεση, τόσο που ο Ιωσήφ Γεωργειρήνης ξεκαθάρισε ότι το 1678 οι κάτοικοι του Καρλόβασου ήταν οι πιο εύποροι στο νησί. Έκτοτε, το Καρλόβασι είναι γνωστό ως το εμπορικό και οικονομικό κέντρο όλου του νησιού, ενώ η Χώρα και αργότερα το Βαθύ είναι τα διοικητικά κέντρα, κυρίως λόγω του ότι βρίσκονται κοντά στις ακτές της Μικράς Ασίας. Η φυσιογνωμία του Καρλόβασου αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό τον πολιτικό προσανατολισμό της πόλης. Στο φιλελεύθερο Καρλόβασι, το 1784, με τα χρήματα που άφησε για το σκοπό αυτό ο φωτισμένος Καρλοβασίτης επίσκοπος Τυρολόης, Πορφύριος Ζαμπέτης, ιδρύθηκε η Σχολή Καρλόβασου. Καινοτόμο για την εποχή του, η Σχολή, που αργότερα μετονομάστηκε σε Πορφυριάδα Σχολή προς τιμή του ιδρυτή του, υπηρέτησε τις ιδέες της επανάστασης και μόρφωσε τους ηγέτες της, με πρώτο αναμφίβολα τον Καρλοβασίτη Λογοθέτη Λυκούργο. Στο Καρλόβασι ξεκινά το προοδευτικό κίνημα των Καρμανιόλων και κερδίζει υποστήριξη από τους ντόπιους πριν ξεσπάσει η επανάσταση. Με λίγα λόγια γεννιέται μία επανάσταση πριν από την επανάσταση. Αυτό είναι ένα μοναδικό φαινόμενο στην ελληνική ιστορία. Η επίσημη έναρξη της Σαμιακής Επανάστασης έγινε στις 8 Μαΐου 1821 στην Πλατεία του Μεσαίου Καρλόβασου με αρχηγούς τον Λογοθέτη Λυκούργο, τον Επίσκοπο Σάμου Κύριλλο, τον ποιητή Γεώργιο Κλιντή, τον Ιωάννη Λεκάτη και όλον τον Καρλοβασίτικο πληθυσμό. Στην επανάσταση, ο λαός του Καρλόβασου πήρε ενεργό μέρος. Το 1830, όταν ιδρύθηκε νέο Ελληνικό Κράτος στο Λονδίνο και η Σάμος δεν ήταν μέρος των συνόρων του, πολλοί Καρλοβασίτες ακολούθησαν τον Λογοθέτη στην

προσφυγιά για να μην αποδεχτούν το ηγεμονικό καθεστώς που επιβλήθηκε στο νησί από τις Ξένες Δυνάμεις. Παρά τις δυσμενείς πολιτικές συνθήκες, οι κάτοικοι του Καρλοβάσου συνέχισαν να ασχολούνται συστηματικά με την αμπελοκαλλιέργεια και το εμπόριο. Ένα από τα βασικά εμπόδια για τη μεγαλύτερη ανάπτυξη του εμπορίου είναι η έλλειψη φυσικού λιμανιού στην περιοχή, που ανάγκαζε τους Καρλοβασίτες να αγκυροβολούν τα πλοία τους σε αυτοσχέδιες κατασκευές κατά μήκος της ακτής. Όταν η φυλλοξήρα αποδεκάτισε την παραγωγή σαμιώτικου κρασιού στα τέλη του 1800, οι καλλιεργητές και οι έμποροι του Καρλοβάσου στράφηκαν στην επεξεργασία δέρματος ως τρόπο βιοπορισμού. Αυτή η στροφή σηματοδοτεί μια σημαντική ανάπτυξη στην πόλη σε όλους τους τομείς. Οι επιφανείς άνθρωποι της πόλης χρηματοδοτούν σημαντικά δημόσια έργα που δίνουν στο Καρλόβασι την όψη της πρωτεύουσας. Ταυτόχρονα, μεγαλοπρεπείς ναοί και όμορφα νεοκλασικά σπίτια διακρίνονται σε όλη την περιοχή. Το Καρλόβασι την εποχή εκείνη χαρακτηρίζεται από οικοδομική άνθηση σε ένα ευρύτερο κλίμα ανάπτυξης με τα δεδομένα της εποχής. Την εποχή εκείνη κατασκευάζεται το νέο κτίριο της Πορφυριάδας Σχολής, το Χατζηγιάννειο παρθεναγωγείο, το Μέγαρο Ηγεμονίας, η γέφυρα Νέου-Μεσαίου, η διαμόρφωση του δημοτικού άλσους στα Πευκάκια, η ίδρυση του Δημοτικού Φαρμακείου, η έναρξη λειτουργίας της Εμπορικής Σχολής. Με την ανέγερση μεγαλοπρεπών ναών όπως της Παναγίας στο Νέο και το Μεσαίο Καρλόβασι και του Αγίου Νικολάου, η πόλη αποκτά νέα όψη. Στα τέλη του αιώνα τέθηκε τελικά ο ακρογωνιαίος λίθος του λιμανιού στο Σχίνο, γεγονός με μεγάλη πολιτική σημασία, καθώς τη θέση είχε επιλέξει ο ισχυρότερος πολιτικός, ο Ιωάννης Χατζηγιάννης, οι αντίπαλοι του οποίου βρήκαν την ευκαιρία να τον χτυπήσουν πολιτικά. Για τη μεταφορά εμπορευμάτων, το 1905 ιδρύθηκε ιππήλατος σιδηρόδρομος, γνωστό στους Καρλοβασίτες ως τραμ. Η παρουσία ενός μεγάλου, ωφέλιμου εργατικού δυναμικού είναι το κλειδί για την ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών για την εποχή του συνδικαλισμού. Οι ιδέες της ταξικής πάλης είναι γόνιμο έδαφος για συζήτηση στη συμπρωτεύουσα με εργοστάσια και εργάτες. Παράλληλα με την ίδρυση των βυρσοδεψείων, ιδρύονται και αξιόλογα εργοστάσια επεξεργασίας καπνού. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας ταυτόχρονα ακολουθεί την ανάπτυξη της πόλης, ώστε η παρακμή των βυρσοδεψείων να οδηγεί σε χαμηλότερη πορεία ανάπτυξης της πόλης. Η ένωση της Σάμου με την Ελλάδα βρίσκει τους κατοίκους της Καρλοβάσου πρωτοπόρους, ενώ η Μικρασιατική καταστροφή έφερε ομογενείς πρόσφυγες στο Καρλόβασι από την Μικρά Ασία. Το 1923 δημιουργείται προσφυγικός καταυλισμός στην παράκτια περιοχή του Καρλοβάσου. Οι πρόσφυγες γίνονται σταδιακά μέρος της ζωής της πόλης. Η δεκαετία του 1930 ήταν μια εποχή αλλαγών για τη βυρσοδεψία στο Καρλόβασι, με αποκορύφωμα τα γεγονότα του 1940. Μετά τον Αλβανικό πόλεμο, το Καρλόβασι καταλήφθηκε από τους Ιταλούς. Πολλά Καρλοβασίτες συμμετείχαν στην ένοπλη αντίσταση κατά των Ιταλών, ενώ ο αιματηρός ένοπλος Σαμιακός Εμφύλιος (1947-1949) δεν άφησε ανεπηρέαστο το Καρλόβασι. Μετά τον πόλεμο, η πόλη του Καρλοβάσου, όπως και η υπόλοιπη Σάμος, έπεισε θύμα της ίδιας μοίρας με την ελληνική επαρχία. Ο τουρισμός δίνει στην πόλη νέες προοπτικές αρκεί η περιοχή να είναι κατάλληλη για ανάπτυξη. Το 1986 η ίδρυση της Μαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Καρλόβασι έκανε την πόλη να ξεχωρίσει και να επισφραγίσει την οικονομική και πνευματική της συμβολή στην ιστορική πορεία όλου του νησιού.

Πλατεία Πλατάνου^[19]

Όπως και τα άλλα χωριά της Σάμου, είναι στενά συνδεδεμένο με την ιστορία του νησιού. Η Σάμος είναι γνωστή από τα αρχαία χρόνια, και γνώρισε μια περίοδο μεγάλης ακμής τον 6^ο αιώνα ενώ αποτελούσε έδρα του Βυζαντινού στόλου στο Αιγαίο κατά την περίοδο των βυζαντινών χρόνων. Ο Πλάτανος δεν αναφέρεται σε κανένα κείμενο αυτά τα χρόνια. Οι ιστορικοί γράφουν για αυτόν από τα χρόνια που ο Κιλίτζ Αλή (1562 μ.Χ.) εγκαταστάθηκε στη Σάμο και μετά, όταν αρχίζει να δημιουργείται στο νησί μια νέα κοινωνία ανθρώπων, που θα γράψει τη σύγχρονη ιστορία του. Ο πρώτος ιστορικός που έγραψε για τον Πλάτανο ήταν ο Ιωσήφ Γεωργειρήνης, Επίσκοπος Σάμου από το 1665 έως το 1671. Στο ιστορικό έργο του για τη Σάμο, που εκδόθηκε μετά το 1671 στο Λονδίνο, αναφέρεται στον Πλάτανο και γράφει για την τοποθεσία του, το όνομά του, τα σπίτια και τις εκκλησίες εκεί, καθώς και τη μακροζωία των κατοίκων. Ο Επαμεινώνδας Σταματιάδης γράφει ότι σύμφωνα με την παράδοση, ο Πλάτανος κατοικήθηκε το 1590 περίπου από αποίκους που κατάγονταν από την Εύβοια και ονόμασαν τον οικισμό από τα πολλά πλατάνια που υπήρχαν εκεί. Ένας άλλος επιφανής Σαμιώτης ιστορικός, ο Εμμανουήλ Κρητικίδης, έγραψε στο βιβλίο του «Τοπογραφία αρχαία της σημερινής Σάμου» ότι ο Πλάτανος κατοικήθηκε από αποίκους από το 1555 και μετά, από τον Πλάτανο της Κυνουρίας ή τον Αλμυρό της Μαγνησίας οι οποίοι έδωσαν στο οικισμό αυτό το όνομα του τόπου τους. Διαφορετική άποψη εκφράζει ο Πλατανιώτης γλωσσολόγος, λαογράφος και ιστορικός Νικόλαος Ζαφειρίου στον πρώτο τόμο του φημισμένου περιοδικού «Αρχείον Σάμου». Ο Πλάτανος, υποστηρίζεται ότι, στα χρόνια που ακολούθησαν την ερήμωση της Σάμου (1476-1562), ήταν ο μοναδικός οικισμός του νησιού. Υποστηρίζεται ότι ήταν αδύνατο να έρθουν οι πρώτες μικρές ομάδες αποίκων και να στήσουν τον οικισμό τους τόσο μακριά από τη θάλασσα, σε άγνωστα σημεία, και με πυκνή βλάστηση. Οι άποικοι έστηναν οικισμούς σε σημεία που δεν είναι ορατά από τη θάλασσα λόγω των πειρατών, αλλά κοντά της, όπως συνέβη με τους οικισμούς Παλαιό Καρλόβασι και Πάνω Βαθέως. Σύμφωνα με την άποψη του Νικολάου Ζαφειρίου, ο Πλάτανος δεν δημιουργήθηκε από αποίκους που ήρθαν στο νησί κατά την εγκατάσταση μετά την ερήμωση, αλλά από γηγενείς Σαμιώτες που ζούσαν στο νησί κατά τα βυζαντινά χρόνια. Ο ιστορικός αυτός ισχυρίζεται ότι ένας μεγάλος βυζαντινός οικισμός γνωστός ως Παλαιοχώρι υπήρχε μεταξύ του σημερινού Πλάτανου και των γειτονικών Κονταίκων. Με την ανακάλυψη βυζαντινών αντικειμένων (αγγεία, νομίσματα) που βρέθηκαν εκεί παλαιότερα και από ένα υδραγωγείο που υδροδοτούσε από την πηγή Πλάτανου κατά μήκος του υπάρχοντος δρόμου Πλάτανου-Κονταίκων, επιβεβαιώνεται η ύπαρξη αυτού του οικισμού. Το χωριό πήρε το όνομα Πλάτανο από τα πολλά πλατάνια που φύτρωναν στην περιοχή. Οι άποικοι έχτισαν τα σπίτια τους κοντά στην πηγή, δίπλα στο ρέμα του Μορφογιάννη, και ζούσαν απομονωμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο. Αφοσιώθηκαν στη γεωργία και την κτηνοτροφία. Ας επιστρέψουμε όμως για άλλη μια φορά σε ερωτήματα που αφορούν τη ζωή και τη λειτουργία του χωριού στο χρόνο. Πριν από την Επανάσταση, η ζωή και οι δραστηριότητες των κατοίκων αναπτύσσονται στη Λότζα, η πρώτη πλατεία του χωριού στην οποία οι Πλατανιώτες ενημερώνονταν από τους πρόκριτους για τα ζητήματα του, για την επίλυση διαφορών και για την υποβολή ενστάσεων σχετικά με την φορολογία. Η σημερινή πλατεία χτίστηκε αργότερα, αφού καλύφθηκε το ρέμα που χώριζε το χωριό στα δύο. Η γειτονιά περά από το ρέμα λεγόταν Πέρα Ρούγα ή Γαλατάς. Στο από εδώ τμήμα του ρέματος ήταν το κέντρο του χωριού, με γειτονιές όπως η Λότζα (κεντρικό τμήμα), ο Πάτερος, ο Αχυρώνας και η Σάρα. Αυτά τα ονόματα χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα. Το πλατανιώτικο νερό και ο πλατανιώτικος χωρός συνδέθηκαν στενά με την ιστορία και την παράδοση του χωριού. Ο πλατανιώτικος χωρός είναι έκφραση του τραγουδιού «το πλατανιώτικο νερό». Είναι κυκλικός ελληνικός χωρός και αποτελεί παράδοση αιώνων.

Δημιουργήθηκε από τους αρχικούς αποίκους του Πλατάνου. Ωστόσο, ο Νικ. Ζαφειρίου πιστεύει ότι ο Πλάτανος ήταν ο συνδετικός κρίκος του βυζαντινού και του σύγχρονου κόσμου στη Σάμο.

Πλατεία Χωριού Λέκκα ^[31]

Η Λέκκα βρίσκεται βόρεια του Καρλοβάσου και απέχει 3 χλμ. από αυτό. Σύμφωνα με την παράδοση, ο πρώτος άνθρωπος που έζησε στην περιοχή ήταν ένας Αλβανός ονόματι Λέκας. Για να γλιτώσει από τους διωγμούς των Τούρκων, έφυγε μαζί με άλλους από την Πελοπόννησο και ήρθε στη Σάμο. Η περιοχή γύρω από τη Λέκκα είναι γαλήνια και ευχάριστη γιατί από τη μια πλευρά μπορεί να δεί κανείς την κοιλάδα των Καρλοβασίων και από την άλλη το γαλάζιο του Αιγαίου Πελάγους. Οι χωρικοί είναι γνωστοί για την εξυπνάδα, το πνεύμα και την ικανότητά τους να πειράζουν τους άλλους. Γι' αυτό και το όνομα Λεκάτης έχει την έννοια της «ειρωνείας και του σαρκασμού». Τα χωριά αυτά ήταν οι Σουρλαίοι, τα Μουριά και οι Σούρρηδες. Οι Σουρλαίοι βρίσκονταν κοντά στον χείμαρρο Κερκήτιο, όπως τον έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες, ενώ κοντά ήταν η παλιά εκκλησία της Παναγίας του Ποταμού. Ο Τουρνεφόρτιος αναφέρει ότι στη θέση αυτή διατηρήθηκαν τέσσερις υπέροχες μαρμάρινες στήλες. Αυτές ήταν, όπως λέει, τα ερείπια από το ναό της Χάριτος Ερμή.

Χωριό Κονταίκα ^[32]

Το χωριό Κονταίκα βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Σάμου, σε υψόμετρο 326 μέτρων. Βρίσκονται επτά χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Καρλοβασίου και νότια της Υδρούσας. Το χωριό βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του Καρβούνη, μέσα σε μια καταπράσινη δασώδη περιοχή. Στην περιοχή υπάρχουν αμπέλια, πεύκα και κυπαρίσσια, προσφέροντας ένα όμορφο σκηνικό. Είναι εντελώς αθέατο από τη θάλασσα, πλήρως προστατευμένο τα παλιά χρόνια από πειρατές που κατέστρεφαν περιοχές στο Αιγαίο. Το μέρος είναι καταπράσινο και οι φυσικές ομορφιές καταπληκτικές. Έχει το όνομά του από τον πρώτο άποικο, τον βοσκό Κωνσταντίνο Κοντό από τον Πλάτανο, που εγκαταστάθηκε εκεί το 1750. Το πιο σημαντικό ορόσημο του χωριού είναι η εκκλησία του, η οποία είναι αφιερωμένη στην Παναγία και χτίστηκε περίπου τον 19ο αιώνα. Η γιορτή της εκκλησίας τελείται στις 8 Σεπτεμβρίου. Η υπέροχη πλατεία του χωριού είναι ένα εξαιρετικό δείγμα νησιώτικης αρχιτεκτονικής. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011, η πόλη έχει πληθυσμό 350 κατοίκους και βρίσκεται στην 20η θέση σε πληθυσμό στο Δήμο Σάμου. Οι κάτοικοι του χωριού είναι κυρίως αγρότες, οι οποίοι ασχολούνται με την καλλιέργεια αμπέλου και ελιάς. Παλαιότερα καλλιεργούσαν και καπνό.

Χωριό Μαραθόκαμπος ^[33]

Ο Μαραθόκαμπος βρίσκεται στα νοτιοδυτικά της Σάμου, στις παρυφές του Φτεριά, σε υψόμετρο 400 μέτρων. Η αμφιθεάτρική του τοποθεσία δίνει στο χωριό μια πανοραμική θέα στο Αιγαίο Πέλαγος, ενώ με καθαρό καιρό μπορείτε να δείτε την κορυφογραμμή της Πάτμου, το Αγαθονήσι και τη Σαμιοπούλα. Στον Μαραθόκαμπο υπάρχουν σήμερα 1892 άτομα (απογραφή 1991), έναντι 3095 το 1951, 2636 το 1961, 2192 το 1971 και 2080 το 1981! Ωστόσο, ο πληθυσμός του χωριού δεν φαίνεται να μειώνεται περαιτέρω, καθώς η τουριστική ραγδαία ανάπτυξη της περιοχής έχει δημιουργήσει κίνητρο στους νέους να μείνουν, να κάνουν οικογένειες και πολλοί να επιστρέψουν από το εξωτερικό που είχαν πάει πριν από χρόνια αναζητώντας δουλειά. Οι πρώτοι κάτοικοι έχτισαν τα σπίτια τους

κοντά σε μια εύφορη πηγή, κοντά στα πυκνά φαράγγια της και βρήκαν καταφύγιο από επιδρομές πειρατών που λήστευαν τις ακτές του νησιού. Ασχολούνταν με τη γεωργία, την υλοτομία και τη ναυτιλία. Ο Μαραθόκαμπος σύντομα εξελίχθηκε σε ναυτικό χωριό. Με την ίδρυση λιμανιού στο λιμάνι του Όρμου, ο Μαραθόκαμπος δημιουργησε εμπορικές σχέσεις με τα παράλια της Μικράς Ασίας, τα νησιά, τις βόρειες ακτές της Αφρικής και την Κύπρο. Οι καπετάνιοι ήταν γνωστοί ως οι πιο έμπειροι ναυτικοί του νησιού. Η επαφή τους με τα λιμάνια της Μεσογείου οδήγησε στη διάδοση νέων ιδεών, γι' αυτό και ξεκίνησε η επανάσταση ενάντια στον τουρκικό ζυγό σε αυτό το περήφανο θαλασσινό χωριό. Η αρχιτεκτονική του χωριού παρουσιάζει ποικίλα κτίρια, που μαρτυρούν την άφιξη τεχνιτών και οικοδόμων από όλη την Ελλάδα σε μια εποχή που τα συνάφια των αρχιμαστόρων περιόδευαν όλη την Ελλάδα. Μπορεί να βρει κανείς σπίτια με ίχνη ηπειρώτικης ή πελοποννησιακής αρχιτεκτονικής, καμάρες και στενά λιθόστρωτα δρομάκια. Ακόμα, μεγάλες εκκλησίες και το κτίριο δημοτικού σχολείου με νεοκλασικές γραμμές και κατασκευασμένα από πελεκητή πέτρα. Σήμερα, πολλά από τα πλακόστρωτα δρομάκια του χωριού έχουν καταστραφεί από την τσιμεντόστρωσή τους για να διευκολυνθεί η αντικατάσταση των μουλαριών και των γαϊδουριών των χωρικών από τα αυτοκίνητα. Παλιά σπίτια και διώροφα αρχοντικά γκρεμίστηκαν ένα ένα και μετατράπηκαν σε σύγχρονες κατοικίες, ενώ το χωριό έχασε σταδιακά τον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό του ρυθμό. Παρ' όλη την πρόοδο που έχει σημειωθεί, υπάρχουν ακόμα παραδοσιακά καφενεία, γραφικά ξωκλήσια και απόμερες βρύσες με εγκαταλελειμμένα τα πλυσταριά τους. Η κύρια πηγή του χωριού ρέει ακόμα και σήμερα μέσα από μια περίτεχνη βρύση κάτω από έναν αιωνόβιο πλάτανο στην πλατεία του χωριού που ονομάζεται Λούγκα. Το χωριό διαθέτει παιδικό σταθμό, νηπιαγωγείο, πλήρες δημοτικό σχολείο, Γυμνάσιο και Λύκειο. Παρά τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής τους συμπεριφοράς, οι κάτοικοι εξακολουθούν να έχουν κάποια έθιμα, όπως τα λαϊκά τους πανηγύρια και το πασχαλινό έθιμο των οβίδων, που δεν συναντώνται σε άλλα νησιά. Η επαναστατική νοοτροπία των κατοίκων κόβει την ανάσα των επισκεπτών καθώς γίνονται μάρτυρες ενός κυριολεκτικά εκρηκτικού εθίμου αφού πραγματικά πυρά εκρήγνυνται στις γύρω πλαγιές του χωριού χαιρετίζοντας την Ανάσταση του Χριστού. Το έθιμο συμβουλεύει ότι μπορούν οι οβίδες του πολέμου να μετατραπούν σε ειρηνικό χαιρετισμό της Αναστημένης αγάπης. Οι πασχαλινές ευχές των κατοίκων είναι όλες οι οβίδες να χρησιμοποιηθούν για να συμβολίσουν την παγκόσμια ειρήνη και αγάπη. Σήμερα, η πλειονότητα του πληθυσμού ασχολείται με τη θάλασσα όχι ως ναυτικοί και καπετάνιοι, αλλά ως επιχειρηματίες παραλιακών καταλυμάτων, για τουρίστες.

Όρμος Μαραθοκάμπου^[34]

Ο Όρμος Μαραθόκαμπου βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά της Σάμου, στους πρόποδες του ψηλού βουνού Κέρκη, με θέα το Αιγαίο και απέχει 30 χλμ από το αεροδρόμιο του νησιού και 14 χλμ από το Καρλόβασι. Ο Όρμος Μαραθόκαμπου έχει ένα μικρό γραφικό παραδοσιακό λιμανάκι διακοσμημένο με παραδοσιακά ψαροκάικα και μια ποικιλία από σκάφη αναψυχής που βοηθούν τους επισκέπτες να εξερευνήσουν παρθένες παραλίες, μικρά νησιά, την Πάτμο, τους Φούρνους και την Ικαρία. Επίσης μπορεί κανείς να επισκεφτεί την Τουρκία και συγκεκριμένα την αρχαία Έφεσο που βρίσκεται στο Κουσάντασι. Όσοι επιθυμούν να εξερευνήσουν με ενοικιαζόμενο αυτοκίνητο ή μοτοσικλέτα μπορούν να επισκεφθούν διάφορους αρχαιολογικούς χώρους και άλλα αξιοθέατα. Στην παραλία του Όρμου υπάρχουν εστιατόρια, καφέ, μπαρ και άλλοι χώροι διασκέδασης. Υπάρχουν πολλά νυχτερινά κέντρα στην πόλη που είναι οικονομικά προσιτά για τους επισκέπτες. Όλες οι μικρές μονάδες διαμονής προσφέρουν τα δωμάτια τους σε πολύ προσιτές τιμές. Ένα

αξιοσημείωτο στοιχείο του χωριού είναι ότι κανένα νυχτερινό κέντρο δεν χρησιμοποιεί δυνατή μουσική, επιτρέποντας στον επισκέπτη να απολαύσει την ηρεμία και την ομορφιά του τοπίου με το φαγητό, τον καφέ ή το ποτό του. Το βράδυ δεν κυκλοφορούν αυτοκίνητα ή μηχανές στον παραλιακό δρόμο. Ο όρμος του Μαραθοκάμπου θεωρείται το κέντρο της τουριστικής περιοχής στο δήμο Μαραθοκάμπου. Εδώ μπορεί κανείς να βρει διέξοδο απολαμβάνοντας το γραφικό και απαράλλαχτο φυσικό περιβάλλον ενός γνήσιου παραδοσιακού χωριού. Εκτός από την παραλία του χωριού, υπάρχουν πολλές άλλες παραλίες κοντά, όπως τα Βελανίδια, τα Βοτσαλάκια, η Ψιλή Άμμος και ο Λιμνιώνας. Η ευρύτερη περιοχή με την πυκνή βλάστηση προσφέρεται για περπάτημα, επίσκεψη στα διάφορα μοναστήρια και εκκλησίες της περιοχής, το σπήλαιο του Πυθαγόρα και για ανάβαση στον Κέρκη, το ψηλότερο βουνό του νησιού (1450μ).

Χωριό Σκουραίκα^[35]

Σύμφωνα με έγγραφο στα χέρια των απογόνων του, ο Γεώργιος Σκούρας αγόρασε όλη την έκταση του χωριού έναντι σαράντα γρόσια. Στην εκκλησία των Σκουραίκων, τον Άγιο Γεώργιο, βρισκόταν εικόνα του μεγαλομάρτυρα, στην οποία ήταν γραμμένο «Δέησις του δούλου του Θεού Γεωργίου Σκούρα 1718». Με βάση το στοιχείο αυτό, μπορεί να συναχθεί ότι το χωριό χτίστηκε στις αρχές του 18ου αιώνα. Τα Σκουραίκα είναι ένα μικρό χωριό που βρίσκεται στους πρόποδες του όρους Μπουρνιά, παρακλάδι του όρους Καρβούνι. Είναι ένα όμορφο και ήρεμο χωριό με γραφικό χρώμα ιδανικό για μια χαλαρή βόλτα στα σοκάκια του. Από εδώ μπορεί να πάρει κανείς τον δρόμο για την κρυφή παραλία Ψιλή Άμμος, η οποία είναι η τρίτη παραλία του νησιού με αυτό το όνομα. Εκεί, μπορεί να απολαύσει ένα ήρεμο μπάνιο. Φροντίστε να έχετε μαζί σας όλα όσα θα χρειαστείτε, καθώς δεν υπάρχουν καταστήματα για να αγοράσετε προμήθειες, ούτε καν ομπρέλες ή ξαπλώστρες. Βρίσκεται σε υψόμετρο 181 μέτρων. Νοτιοδυτικά του χωριού βρίσκονται οι παραθαλάσσιοι οικισμοί Κάμπος, Πέρι και Πεύκος, με συνολικό πληθυσμό 50 άτομα. Και οι τρεις οικισμοί έχουν όμορφες, μικρές παραλίες.

Χωριό Κουμαίκα^[36]

Τα Κουμαίκα είναι ένα χωριό της Σάμου. Η περιοχή διοικητικά υπάγεται στον έλεγχο του δήμου Δυτικής Σάμου. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ο πληθυσμός της πόλης είναι 315. Το χωριό ιδρύθηκε από τους κατοίκους της Κύμης Ευβοίας, μετά την αποτυχημένη επανάσταση του Μοροζίνη το 1688. Πολλοί από τους κατοίκους κατέφυγαν στα Ψαρά και τη Σάμο, όπου ίδρυσαν νέα χωριά.

Χωριό Δρακαίοι^[37]

Το χωριό Δρακαίοι βρίσκεται στο δυτικό άκρο της Σάμου, βόρεια της Καλλιθέας και νοτιοδυτικά του Καρλοβάσου. Το χωριό αυτό βρίσκεται σε ένα απόμερο σημείο του Κέρκη και δεν συνδέεται οδικώς με το Καρλόβασι. Η περιοχή είναι βραχώδης και απόκρημνη, αλλά υπάρχει πολλή βλάστηση. Η θέα από αυτό το μέρος είναι πραγματικά όμορφη, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες που ο ήλιος δύει. Αξίζει οπωσδήποτε να το δείτε και ιδιαίτερα να το απολαύσετε κατά τη διάρκεια ενός όμορφου ηλιοβασιλέματος. Το όνομα του χωριού προέρχεται από τον πρώτο κάτοικο εν ονόματι Δράκος και μαζί με την Καλλιθέα αποτελούσαν τον δήμο Καλαμπακτασίων. Οι λέξεις «καλέ μπακ τασί» είναι τουρκικής προέλευσης και σημαίνουν βράχος που χρησιμοποιείται για σκοπιά. Χωριό του Κέρκη,

Βρίσκεται σε μια όμορφη τοποθεσία στο νησί και οι επισκέπτες του απολαμβάνουν μια ευχάριστη εμπειρία εκεί. Οι άνθρωποι εδώ εργάζονται κυρίως ως αγρότες και κτηνοτρόφοι. Στους Δρακαίους βρίσκεται και ο μικρός παραθαλάσσιος οικισμός του Αγίου Ισιδώρου, όπου υπάρχει μικρό ναυπηγείο για ξύλινα καΐκια. Κοντά στους Δρακαίους, υπάρχει μια βίγλα που χρησίμευε για την προστασία των κατοίκων από τους πειρατές. Αυτό το μέρος προσφέρει απίστευτη θέα στη θάλασσα προς τα βόρεια και τα δυτικά. Οι γάμοι που γίνονταν παλιά στο χωριό αυτό (αλλά και στην Καλλιθέα) ήταν περίεργοι, γιατί η νύφη έκλεβε τον γαμπρό τα βράδια, και αφού έμειναν μαζί δύο τρεις μέρες στις σπηλιές του Κέρκη ή στα ρουμάνια, επέστρεφαν και οι δύο σπίτι και έκαναν τον επίσημο γάμο. Η εκκλησία του χωριού, ο Άγιος Γεώργιος, είναι μια από τις παλαιότερες εκκλησίες του νησιού που χρονολογείται πολύ πριν από την εποικισμό με τοιχογραφίες του 13ου αιώνα.

Χωριό Κοσμαδαίοι^[38]

Οι Κοσμαδαίοι βρίσκονται στη βορειοδυτική Σάμο, 12 χλμ από το Καρλόβασι. Το χωριό είναι χτισμένο στις πλαγιές του όρους Κέρκης και απολαμβάνει κανείς υπέροχη θέα στη θάλασσα. Η πόλη πήρε το όνομά της από τον πρώτο της κάτοικο, τον Κοσμά Καστανιώτη, που καταγόταν από την Καστανιά. Κύριο αξιοθέατο είναι η Μονή της Παναγίας του Χατζημανώλη στην περιοχή Κακοπερατό. Βρίσκεται στην ομώνυμη χαράδρα και είναι αφιερωμένη στην Ζωοδόχο πηγή. Είναι χτισμένη σε υψόμετρο 580 μέτρων. Κοντά στην μονή και σε απόσταση 500 μέτρων βρίσκεται το σπήλαιο "Τρύπα Τσε - Τσε" όπου υπάρχει ένα εκκλησάκι. Οι κάτοικοι αυτού του χωριού ασχολούνται κυρίως με την αμπελοκαλλιέργεια, την ελαιοκαλλιέργεια και την κτηνοτροφία. Μετά το χωριό Λέκκα, ο δρόμος συνεχίζει δυτικά μέσα από πυκνή βλάστηση και τον οικισμό Νικολούδες και φτάνει στους Κοσμαδαίους. Προσοχή γιατί ο δρόμος είναι φιδωτός και ανηφορικός αφού οι Κοσμαδαίοι βρίσκονται σε υψόμετρο περίπου 670 μέτρων, γεγονός που το κάνει το τρίτο ψηλότερο «χωριό» της Σάμου.

Χωριό Κοντακαίικα^[39]

Τα Κοντακαίικα ή Κωτακέικα βρίσκονται 4 χλμ πριν από το Καρλόβασι σε έναν όμορφο λόφο ύψους 150 μέτρων. Το χωριό βρίσκεται στους πρόποδες του Καρβούνη και έχει όμορφη θέα. Διαθέτει μεγάλη έκταση καλλιεργήσιμης γης που εκτείνεται μέχρι τον κάμπο του Καρλοβάσου. Αυτή η πόλη είναι κυρίως προσανατολισμένη στη γεωργία και την κηπευτική. Σύμφωνα με την παράδοση, το 1750 ήρθε ένας ονόματι Γεώργιος Κώτης από την Κω και αγόρασε γη για αγροτικούς σκοπούς. Οι γιοι του αργότερα παντρεύτηκαν γυναίκες από το κοντινό χωριό Φούρνοι (Υδρούσσα) και εγκαταστάθηκαν όλοι στο χωριό. Στα δυτικά των Κοντακαίικων, σε υψόμετρο 950 μέτρων, βρίσκεται το Καστροβούνι, στην κορυφή του οποίου υπήρχε αρχαία δεξαμενή και ερείπια που αποδείκνυαν ότι κάποτε υπήρχε φρούριο. Στην περιοχή αυτή βρέθηκε, επίσης, ανάγλυφο που απεικονίζει άνδρα και γυναίκα να κάθονται σε σκαμνάκια απέναντι σε ένα τρίποδα. Το 1902, ζούσαν στην πόλη 1274 άνθρωποι, σχεδόν όλοι αγρότες. Μπορεί να το επισκεφτεί κανείς γιατί έχει όμορφη θέα, παραδοσιακά σοκάκια και καλό φαγητό σε φθηνές ταβέρνες. Οι οικισμοί Άγιος Δημήτριος και Άγιος Νικόλαος αποτελούν μέρος του χωριού. Ο Άγιος Νικόλαος, το λιμανάκι του χωριού, είναι ένα από τα ομορφότερα μέρη του νησιού και έχει δει μια πρόσφατη αύξηση του τουρισμού με πολλά ξενοδοχεία και εστιατόρια να ανοίγουν. Το μεγαλύτερο κοινωνικό γεγονός στο χωριό είναι τα πανηγύρια που διοργανώνονται για τις εκκλησίες και τα ξωκλήσια της περιοχής.

Χωριό Νικολούδες^[40]

Ο οικισμός Νικολούδες βρίσκεται στο νησί της Σάμου. Βρίσκεται δίπλα στις πλαγιές του όρους Καστρί, σε υψόμετρο 400 μέτρων. Το χωριό ιδρύθηκε από έναν άντρα ονόματι Νικολού, ο οποίος ήταν βοσκός και είχε φτιάξει ένα καλύβι για να προσέχει τα ζώα του. Τότε άλλοι άρχισαν να χτίζουν καλύβες και να μένουν τριγύρω. Οι Νικολούδες βρίσκονται σε ένα δρόμο μεταξύ των χωριών Λέκκα και Κοσμαδαίοι, σε ένα όμορφο, καταπράσινο περιβάλλον με τρεχούμενα νερά. Οι δρόμοι του είναι λιθόστρωτοι και υπάρχουν παραδοσιακά κτίρια όπως σπίτια και καλύβες. Υπάρχει αιωνόβιος πλάτανος στην άκρη του χωριού. Σύμφωνα με έρευνες και τοπικές μαρτυρίες, το δέντρο λέγεται ότι είναι άνω των 900 ετών και φτάνει σε ύψος έως και 30 μέτρα. Η οικονομία βασίζεται στην εκτροφή ζώων και την γεωργία. Η γεωργία βασίζεται σε καλλιέργειες όπως η ελιά και το ελαιόλαδο. Στο χωριό υπάρχει ένα παλιό πλυνταριό που λέγεται ότι χτίστηκε τον 16ο αιώνα μ.Χ.

Χωριό Καστανιά (Καστανέα)^[41]

Το χωριό Καστανιά (Καστανέα) βρίσκεται στα δυτικά του ελληνικού νησιού της Σάμου, περίπου 5 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του κέντρου του Καρλοβάσου, της πρωτεύουσας του Δήμου Δυτικής Σάμου. Ο άφθονος αριθμός πηγών και νερού βοηθά στην ανάπτυξη δέντρων όπως οι καστανιές και άλλα φυλλοβόλα δέντρα. Η πλούσια βλάστηση στο χωριό δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα στους επισκέπτες. Κάτω από το χωριό υπάρχουν αμπέλια, καθώς οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με τη γεωργία και ιδιαίτερα την αμπελοκαλλιέργεια. Το χωριό υπέστηκε αντίποινα από τις ιταλικές δυνάμεις κατοχής κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στις 30 Αυγούστου 1943, 27 χωρικοί εκτελέστηκαν λόγω της αντίστασης στο νησί. Από την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης του Κλεισθένη το 2019, η Καστανιά ανήκει πλέον στον Δήμο Δυτικής Σάμου, ο οποίος εδρεύει στο Καρλόβασι.

Χωριό Υδρούσσα (Φούρνοι)^[42]

Η Υδρούσσα (ή Φούρνοι) βρίσκονται βόρεια των Κοντακαΐκων και απέχουν 4 χλμ. από αυτά. Το παλιό όνομα του χωριού ήταν Φούρνοι και αυτό μας θυμίζει την αρχαία πόλη της Σάμου, που ήταν γνωστή με αυτό το όνομα Ιπνούντα ή Ιπνουσία. Ιπνος ονομαζόταν κάποτε «ο φούρνος» από τους αρχαίους. Η αρχαία αυτή πόλη της Σάμου, από τους πολλούς φούρνους (ίπνους) που διέθετε για ψήσιμο αγγείων, ονομαζόταν Ιπνουσία, έτσι κι αυτό ονομάστηκε Φούρνοι. Μάλιστα, γύρω στο 1900 εδώ κατασκευάζονταν όλα τα είδη αγγείων. Στην περιοχή γύρω από τους Φούρνους βρέθηκαν πολλά ερείπια, γεγονός που υποδηλώνει ότι ο τόπος αυτός ήταν κάποτε πυκνοκατοικημένος. Σύμφωνα με την παράδοση, οι πρώτοι κάτοικοι κατάγονταν από τους Κορσεούς (νησάκια που είναι απέναντι από την Σάμο), που βρίσκονται απέναντι από τη Σάμο και λέγονται και αυτά Φούρνοι. Στην περιοχή Πεταλούδα υπάρχει η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, η οποία χτίστηκε το 1663. Οι αγιογραφίες και οι τοιχογραφίες που περιέχει είναι άξιες θαυμασμού. Το χωριό έχει εκκλησία αφιερωμένη στους Αγίους Αθανάσιο και Κύριλλο. Ο ναός αυτός χτίστηκε το 1782 και οι πανέμορφες αγιογραφίες στους τοίχους ολοκληρώθηκαν το 1804 με δαπάνες του Χατζή Δημήτρη Κατεβαίνη.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Χωριό Άγιοι Θεόδωροι^[43]

Το μικρό χωριό Άγιοι Θεόδωροι είναι χτισμένο σε μία πανέμορφη ρεματιά με πυκνή βλάστηση και είναι σχεδόν αθέατο. Στο παρελθόν ονομαζόταν και Καβεσέικα από τον πρώτο κάτοικο Δημήτρη Καβέση. Το χωριό αργότερα μετονομάστηκε σε Άγιοι Θεόδωροι αφού χτίστηκε η εκκλησία στο κέντρο του. Το ελκυστικό περιοχής αποτελεί η εκκλησία των Αγίων Θεοδώρων. Οι άνθρωποι που ζουν εκεί ασχολούνται κυρίως με την αμπελοκαλλιέργεια και λίγοι με την επεξεργασία πέτρας.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

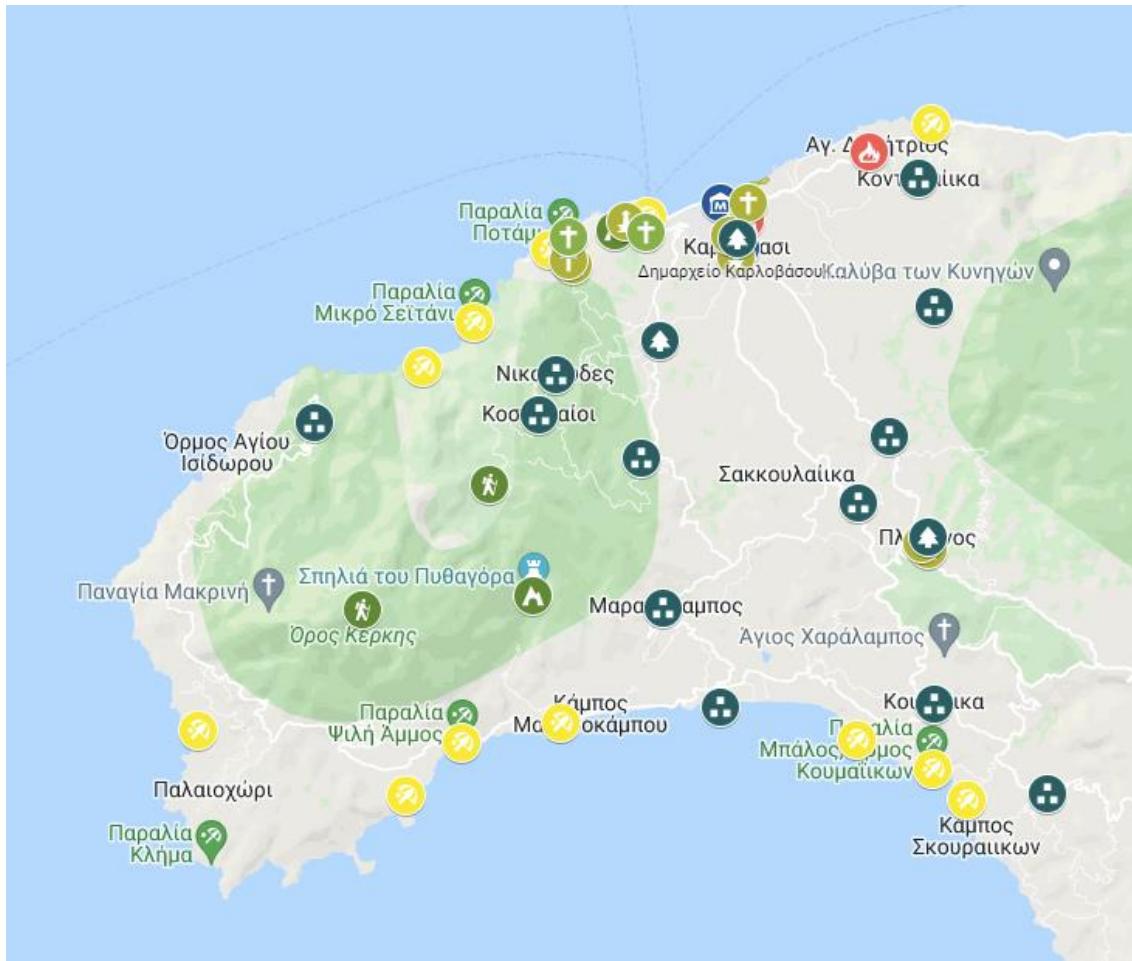
Εικόνες Χάρτη

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

☰ Δήμος Δυτικής Σάμου | Μ... 🔍 :

Ο Δήμος Δυτικής Σάμου, που εδράζεται στο Νέο Καρλόβασι, είναι δήμος της Περιφερειακής Ένοτητας Σάμου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και αποτελείται από τη Δημοτική Ένοτητα Καρλόβασου και τη Δημοτική Ένοτητα Μαραθοκάμπου. Ο Δήμος Δυτικής Σάμου έχει έκταση 187,33 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Σύμφωνα με την Απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του Δήμου είναι 12.352. Ο Δήμος δημιουργήθηκε με τη διάσπαση του Δήμου Σάμου, όπως προβλέπεται ο Ν. 4600 του άρθρου 154. Η νέα διοικητική διαίρεση έχει δώσει στον Δήμο Δυτικής Σάμου δεκαπέντε Κοινότητες.

Πηγή:
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE>

The Municipality of Western Samos, based in Neo Karlovassi, is a municipality of the Regional Unit of Samos in the Aegean Region and consists of the Municipal Unit of Karlovassi and the Municipal Unit of Marathokambos. The Municipality of West Samos has an area of 187.33 square kilometers. According to the 2011 Census, the population of the Municipality is 12.352. The Municipality was created with the division of the Municipality of Samos, as provided by Law 4600 of article 154. The new administrative division has given the Municipality of Western Samos fifteen Communities.

Source:
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE>
35 προβολές
Δημοσιεύτηκε πριν από 8 λεπτά

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

©2022 Δεδομένα χάρτη | Οροι 2 χλμ. [zoom]

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

Δήμος Δυτικής Σάμου | Μ... 🔍

Παραλίες | Beaches

- Παραλία Βοτσαλάκι | Votsalaki Beach
- Παραλία Ποτάμι | Potami Beach
- Παραλία Καλαδάκι | Kaladaki Beach
- Παραλία Μικρό Σείτιδι | Mikro (Little) Seita...
- Παραλία Μεγάλο Σείτιδι | Megalo (Big) Seit...
- Παραλία Λινόν Καρλόβουσ | Karlovassi Por...
- Παραλία Πλάκι | Plaka Beach
- Παραλία Ψυλή ή Χρυσή Άμμος | Psili or Chry...
- Παραλία Λυρίνιον | Lyrinios Beach
- Παραλία Μηλός, Όρμος Κουκουσικών | Mra...
- Παραλία Πεύκος, Σκουραΐτικα Σάρμο | Peuk...
- Παραλία Αγίος Νικόλαος | Agios Nikolaos B...

Μουσεία | Museums

- Αρχαιολογικό Μουσείο Καρλόβουσ | Folklo...
- Μουσείο Βιρροδεσμίου | Museum of Tanning

Δραστηριότητες στην Θάλασσα | Activities ...

- Σπήλαιο Αγίου Αντωνίου | Saint Antonios C...
- Σπήλαιο του Πιθεγόρα | Pythagoras Cave
- Ιερά Μονή Ζωοδόου Γηγετού Κακοπέπατου ...
- Κορυφή Βιγκλ | Vigla Peak
- Καταρράκτες στο Ποτάμι | The Waterfalls o...

Monument for Fallen Heroes

Μνημείο για τους Ήρωες-Πεσόντες στα Ίμια | Monument of Heroes-Fallen in Ionia

Old Tanneries Area

Περιοχή Παλαιών Βιρροδεσμών | Old Tanneries Area

Περιοχή Παλαιών Βιρροδεσμών | Old Tanneries Area

Περιοχή

Η Σάμος ανήκει επίσης στη βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής του Ανατολικού Αιγαίου λόγω των ευελιξιών συνδυασμού παραγόντων, κτίστων τους πολιτισμό της κρήση των ίματων μια νωρίτερη διάρκεια στην οποία η φύλακας κυριαρχεί της Ελλάδος αμφιστρητικής με τη χρήση όπλων από την Τουρκία, λόγω της αμφισβήτησης από πλευρές της της ισχύος ενός παραρτήματος της ιταλοτουρκικής συμμαχίας του 1912 που καθόριζε τα φύλακα συνοριακά μεταξύ της Ιταλίας και της Δυτικής Μεσογείου. Το τουρκικό κυριαρχείο στην περιοχή έπεισε την Ελλάδα να επιλέγει δύο υποτομέρια στην Κονιορία των Εθνών στη Γενεύη. Η θέση τουρκικών σήματασηών παρατητήθηκε σε μια σειρά από μικρά νησιά και βραχονησίδες στο Διδυμόνιο. Αντίθετα, η ελληνική θέση υποτομέριες στην παραρτίμα παραπέλεγε σε ισχύ. Η κρίση σημειώθηκε στο λενονδρίου παραρτίμα σε ισχύ.

Περιοχή

Η Σάμος ανήκει επίσης στη βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής του Ανατολικού Αιγαίου λόγω των ευελιξιών συνδυασμού παραγόντων, κτίστων τους πολιτισμό της κρήση των ίματων μια νωρίτερη διάρκεια στην οποία η φύλακας κυριαρχεί της Ελλάδος αμφιστρητικής με τη χρήση όπλων από την Τουρκία, λόγω της αμφισβήτησης από πλευρές της της ισχύος ενός παραρτήματος της ιταλοτουρκικής συμμαχίας του 1912 που καθόριζε τα φύλακα συνοριακά μεταξύ της Ιταλίας και της Δυτικής Μεσογείου. Το τουρκικό κυριαρχείο στην περιοχή έπεισε την Ελλάδα να επιλέγει δύο υποτομέρια στην Κονιορία των Εθνών στη Γενεύη. Η θέση τουρκικών σήματασηών παρατητήθηκε σε μια σειρά από μικρά νησιά και βραχονησίδες στο Διδυμόνιο. Αντίθετα, η ελληνική θέση υποτομέριες στην παραρτίμα παραπέλεγε σε ισχύ. Η κρίση σημειώθηκε στο λενονδρίου παραρτίμα σε ισχύ.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

The screenshot shows a Google My Maps interface. On the left, there is a sidebar with information about the church of Panagia tou Potamiou, including its address, URL, and a photo. The main area is a map of Western Samos with several locations marked: Ierós Naós Agiou Nikólaou, Parókia tou Potamiou, Hippie's Restaurant Beach Bar, Cafe Del Mundo, Polimi restaurant Beach Bar, Katarraktés Potamou, Ruins of the Venetian Castle, Arχontíssa, Mare, My Samos Villas, Potami Villas, POTAMI MOUNTAIN, and Agios Konstantinos. A legend at the bottom indicates that green icons represent landmarks and yellow icons represent restaurants.

The screenshot shows a browser window with the title "To Drive μου - Google Drive". The map displays the same locations as the previous screenshot, including the church of Panagia tou Potamiou and other landmarks along the coast and inland.

The screenshot shows a browser window with the title "Δήμος Δυτικής Σάμου | Municipality of Western Samos". The map highlights the coastal areas and inland regions of Western Samos, with numerous green and yellow icons indicating various points of interest.

The screenshot shows a browser window with the title "xarths.html". The map displays the same locations as the previous screenshots, including the church of Panagia tou Potamiou and other landmarks.

The screenshot shows a browser window with the title "Isrós Naós Agias Triádias | C...". The map highlights the coastal areas and inland regions of Western Samos, with numerous green and yellow icons indicating various points of interest.

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου

Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

The figure consists of three screenshots of a Google My Maps document titled "Δήμος Δυτικής Σάμου | Municipality of Western Samos".

Screenshot 1: A map of the island of Samos showing various points of interest. The legend on the left lists "Παραλίες | Beaches" (Votsalaki, Potamia, Kaladakia, Mikro Saitani) and "Μουσεία | Museums" (Archaeological Museum Karlovasi, Museum of Tanning). The map also includes labels for Ag. Konstantinos Staurovines, Kokkari, Oros Karbouni, Koumarabadi, Paganida, and Apóstolos Pavlos.

Screenshot 2: A detailed map of the town of Karlovasi. It shows the "Old Tanneries Area" (Παλαιάν Βυρσοδεψειών) with a historical photograph. Other landmarks include AB Food Market, Oros Market, VKD Market, Christodoulis Niko, SKLAVENITIS, and various streets like Karlovasi, Vassilou, and Sifnou. A legend on the left provides a key for symbols used in the map.

Screenshot 3: A historical map of Karlovasi from the 20th century, showing the layout of the tanneries. A legend on the left lists 50 specific locations, such as Tannery 1 through 50, along with their Greek and English names. The map shows the dense urban structure of the town.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συμπεράσματα, Δυσκολίες και Βελτιώσεις στο μέλλον

Συμπεράσματα και Δυσκολίες

- Πρόκειται για έναν χάρτη ο οποίος θα βοηθήσει τους επισκέπτες του Δήμου Δυτικής Σάμου να πλοηγηθούν στα σημεία ενδιαφέροντος που επιθυμούν, να μάθουν για την ιστορία τους και να βρουν και πλήθος άλλων αξιοθεάτων που πιθανώς να μην ήξεραν.
- Λόγω έλλειψης χρόνου αλλά και αντιλαμβανόμενοι ότι η τουριστική σεζόν είναι σε εξέλιξη, δημιουργήσαμε τον χάρτη με την βοήθεια του Google My Maps και όχι με την χρήση κάποιας γλώσσας προγραμματισμού. Αυτό το κάναμε για να είναι όσο το δυνατόν πιο νωρίς έτοιμος προς χρήση από τον κάθε επισκέπτη.
- Επίσης θεωρήσαμε ότι ο χάρτης θέλει ακόμα προσθήκες όπως διαδρομές πεζοπορίας, διαδρομές ενδιαφέροντος, επιπλέον αξιοθέατα που μας διέφυγαν. Γι' αυτόν τον λόγο, λόγω του εργαλείου που χρησιμοποιήσαμε, είναι εύκολο στο να επεκταθεί ακόμα περισσότερο από τον καθένα χωρίς να χρειάζεται περαιτέρω βάσεις δεδομένων ή εξειδικευμένο προσωπικό για να τον συντηρεί.
- Ο σύνδεσμος για την προβολή του χάρτη είναι:
<https://www.google.com/maps/d/u/1/edit?mid=1Qhh9mkkoWQbLoXogMcqtAclWUAtZqUVi&usp=sharing>

Βελτιώσεις για το μέλλον

- Επεκτασιμότητα: λόγω του ότι πρόκειται για εργασία του μαθήματος «Ψηφιακή Διακυβέρνηση», είναι αδύνατον να αναζητήσουμε όλα τα δυνατά αξιοθέατα και να τα προσθέσουμε στον χάρτη. Έτσι λοιπόν επιλέξαμε να τον υλοποιήσουμε με την βοήθεια ενός εργαλείου που είναι εύχρηστο για όλους τους χρήστες. Επομένως, σε περίπτωση που έχεις ως ομάδα σταματήσουμε την υποστήριξη του χάρτη, ο δήμος έχει κληρονομήσει έναν χάρτη ο οποίος μπορεί να «συντηρηθεί» ακόμα και από υπάλληλο χωρίς καθόλου γνώσεις προγραμματισμού. Επίσης υπάρχει δυνατότητα να μπουν πεζοπορικές διαδρομές, διαδρομές ενδιαφέροντος και αξιοθέατα που δεν προσθέσαμε.

321-11102-Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Αναφορές

Ιστοσελίδες από τις οποίες λάβαμε υλικό

- [1]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%94%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%BF%CF%85
- [2]:<https://www.isamos.gr/votsalakiabeach/>
- [3]:<https://www.isamos.gr/potamibeach/>
- [4]:<https://www.isamos.gr/paralia-kaladakia/>
- [5]:<https://samosnet.gr/paralia-mikro-seitani/>
- [6]:<https://www.isamos.gr/bseitanibeach/>
- [7]:<https://www.triphelp.gr/activities/595/title>
- [8]:<https://www.isamos.gr/plaka-mia-paralia-tis-ditikis-samou-pou-fthani-chartis-gia-tin-episkefthis/>
- [9]:<https://www.touristorama.com/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%82-%CF%83%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%85-07235>
- [10]:<https://www.isamos.gr/laografiko-mousio-karlovassou/>
- [11]:<https://www.samos24.gr/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CE%B2%CF%85%CF%81%CF%83%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CF%88%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%BB%CF%8C%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B9/>
- [12]:<https://www.isamos.gr/spileo-agiou-antoniou/>
- [13]:<http://www.runvel.gr/%CF%83%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%80%CE%B7%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%80%CF%85%CE%B8%CE%B1%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%B1/>
- [14]:<https://www.isamos.gr/iera-moni-zoodochou-pigis-kakoperatou/>
- [15]:<https://www.isamos.gr/vouno-kerkis/>
- [16]:<https://www.taxidologio.gr/samos-todo-katarraktes.html>
- [17]:<https://www.kastra.eu/castlegr.php?kastro=karlovasi>
- [18]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%AC%CE%B4%CE%B1_%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%AE_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%BF%CE%B2%CE%AC%CF%83%CE%BF%CF%85
- [19]:<https://www.isamos.gr/afieroma-sto-chorio-platanos/>
- [20]:[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%87%CE%BF%CF%82_%CE%BF_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%82_%CE%BF_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82)
- [21]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%87_%CF%84%CF%89%C_E%BD_%CE%99%CE%BC%CE%AF%CF%89%CE%BD
- [22]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CF%85%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%81%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CE%B8%CE%AD%CF%84%CE%B7%CF%82
- [23]:<https://www.islandofsamos.gr/dhmos-samou/istoria/46-polemos-katohi-antistasi-emfilios>
- [24]:<https://www.lib.aegean.gr/el/parartima-samoy>
- [25]:<http://lepal-karlov.sam.sch.gr/ktiria-karlovasiou/agios-nikolaos/>
- [26]:http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=18861

321-11102- Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Τίτλος: Χάρτης με 50 σημεία ενδιαφέροντος για τον Δήμο Δυτικής Σάμου
Παπαδόπουλος Παναγιώτης – Κυριαζής Ιωάννης

- [27]:<https://www.samos24.gr/%CE%BF%CE%B9-%CE%BD%CE%B5%CE%BF%CF%83%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CF%85-649-%CF%84%CE%B5-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CE%B2%CF%85/>
- [28]:<https://mamakabariemai.gr/%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%8E%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%8C-%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%BB%CF%8C%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B9/>
- [29]:<https://thesekdromi.gr/ellada/paralia-potami/>
- [30]:<https://www.isamos.gr/i-istoria-tis-polis-tou-karlovassou-apo-tin-palia-epochi-mechri-simera/>
- [31]:<https://www.isamos.gr/lekka/>
- [32]:<https://www.isamos.gr/odiporiko-sto-chorio-konteika-fotografies/>
- [33]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B8%CF%8C%CE%BA%CE%B1%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%82_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%BF%CF%85
- [34]:https://www.holiday.gr/gr/place6.php?place_id=1519
- [35]:<https://www.isamos.gr/skoureika/>
- [36]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B1%CE%AF%CE%B9%CCE%BA%CE%B1_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%BF%CF%85
- [37]:<https://www.isamos.gr/drakei/>
- [38]:<https://www.isamos.gr/kosmadei/>
- [39]:<https://www.isamos.gr/kontakeika/>
- [40]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%8D%CCE%B4%CE%B5%CF%82_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%BF%CF%85
- [41]:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%AC_%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%BF%CF%85
- [42]:<https://www.isamos.gr/idroussa/>
- [43]:<https://www.isamos.gr/agii-theodori/>

ΠΕΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

UNIVERSITY OF THE AEGEAN
DEPARTMENT OF INFORMATION AND
COMMUNICATION SYSTEMS ENGINEERING

Kyriazis Ioannis | Papadopoulos Panagiotis

Copyright © 2022 – All Rights Reserved